

KHOA HỌC VÀ ĐỜI SỐNG

LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT TỈNH TÂY NINH

SỐ 2/2024

- * KỶ NIỆM 70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ (07/5/1954 - 07/5/2024)
- * CHÀO MỪNG NGÀY KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM (18/5/2024)

MỘT SỐ HÌNH ẢNH GĐXH CHƯƠNG TRÌNH “MỖI XÃ MỘT SẢN PHẨM (OCOP) TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TÂY NINH GIAI ĐOẠN 2020-2025

Đoàn GĐXH làm việc với UBND huyện Tân Châu

Đoàn GĐXH làm việc với UBND huyện Châu Thành

Đoàn GĐXH khảo sát cơ sở sản xuất chao Phúc Bình Dương (4 sao) ở xã Thạnh Tây, Tân Biên

Đoàn GĐXH khảo sát vườn dưa lưới (3 sao) của Công ty TNHH Tương Lai (xã Trà Vong, Tân Biên)

Đoàn GĐXH khảo sát HTX dịch vụ nông nghiệp Minh Trung (xã Tân Hưng, huyện Tân Châu) với sản phẩm quả mãng cầu, OCOP 4 sao.

Đoàn GĐXH khảo sát hộ kinh doanh rượu gạo truyền thống Bà Đen (xã Tân Phú, Tân Châu) với các sản phẩm rượu đạt chuẩn OCOP 3 sao

Đoàn GĐXH khảo sát dây chuyền sản xuất của Công ty TNHH Tân Nhiên (xã Trường Đông, Hoà Thành) với các sản phẩm bánh trắng đạt chuẩn OCOP 3 sao và 4 sao (đang đề nghị 5 sao)

Đoàn GĐXH khảo sát cơ sở nhang Vạn Linh Hương (xã Trường Tây) với các sản phẩm nhang đạt chuẩn OCOP 4 sao

TRONG SỐ NÀY

Ảnh bìa 1: Tranh cổ động “Vang mãi bản hùng ca” của Nguyễn Đình Hưng

Chịu trách nhiệm xuất bản:

CN. DƯƠNG THỊ THU HIỀN
Chủ tịch Liên hiệp các Hội
Khoa học và Kỹ thuật tỉnh
Tây Ninh

Ban biên tập:

CN. PHẠM THỊ LAN HƯƠNG
ThS. LÊ NGỌC HÒA

Trình bày:

PHẠM HỮU NHÂN

Sửa bản in:

TIÊU THỊ QUỲNH NHƯ

* Giấy phép xuất bản số: 17/GP-STTTT
do Sở Thông tin và Truyền thông Tây Ninh
cấp ngày 24/5/2024

* Khổ 20 x 28 cm

* In tại Công ty ITAXA - TP.HCM

* Số lượng: 700 cuốn

ĐC: Số 081 đường Lê Lợi, Phường 2,
thành phố Tây Ninh.

Email: lhhtayninhnk20202025@gmail.com

❑ ĐỊNH HƯỚNG, SỰ KIỆN

Trang

- *Kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (07/5/1954-07/5/2024)*: Chiến thắng Điện Biên Phủ - mốc son rực rỡ trong lịch sử chống ngoại xâm của dân tộc Việt Nam 4
- *Chào mừng Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam 18/5*:
- Giáo sư, Viện sĩ Trần Đại Nghĩa - người đặt nền móng xây dựng Liên hiệp Hội Việt Nam 8
- Tây Ninh: nhiều hoạt động chào mừng Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam 18/5 năm 2024 10
- *Hưởng ứng Ngày Môi trường thế giới (05 tháng 6), Tháng hành động vì môi trường năm 2024*: “Phục hồi đất, chống hạn hán và sa mạc hóa” 11

❑ PHẢN ÁNH, GIỚI THIỆU

- *Mô hình ứng dụng hiệu quả của Trung tâm Khuyến nông Tây Ninh*: Tuần hoàn trong nuôi xen canh cá rô đồng - lúa kết hợp với chuỗi liên kết sản xuất - tiêu thụ 13
- *Công tác phối hợp xây dựng trường học hạnh phúc của ICHI SKILL trên địa bàn tỉnh Tây Ninh* 16
- *Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh*: Lương y Phạm Hoàng Sang - tự hào nối tiếp truyền thống 3 thế hệ hành nghề y học cổ truyền 20
- *Đề tài nghiên cứu từ hệ thống Hội thành viên, Hội viên tập thể*: Khảo sát thực trạng tuyển dụng lao động chuyên ngành dược tại các cơ sở hành nghề dược tư nhân trên địa bàn tỉnh Tây Ninh năm 2023 23

❑ PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

- Nhận thức về “số hóa” và “chuyển đổi số” 26
- Phòng ngừa bệnh đại mùa nắng nóng 28

❑ HOẠT ĐỘNG HỘI

31

❑ VĂN HÓA NGHỆ THUẬT

- Những ngôi đình ven sông Vàm Cỏ Đông. 32
- Thơ 34

HỘP THƯ CỘNG TÁC VIÊN

Trong số 1-2024, Tập san Khoa học và Đời sống đã nhận được tin, bài, ảnh... cộng tác từ các bạn: Đỗ Thành Nhân (Chi hội Nhiếp ảnh - Hội VHNT Tây Ninh), Nguyệt Cẩm, Thụy Du (TP Tây Ninh), Phước Hội (Dương Minh Châu), Huỳnh Gia (Hoà Thành), Trần Văn Khôi (Hội Khoa học Tâm lý Giáo dục Tây Ninh), Ngọc Hiếu (Trường Trung cấp Y tế Tây Ninh). Xin cảm ơn và mong các bạn tiếp tục cộng tác với Tập san.

Tập san Khoa học và Đời sống số 3.2024 sẽ nhận bài vở cộng tác đến ngày 10/8/2024. Mời các bạn tham gia. Bài viết và hình ảnh gửi đến địa chỉ email của Liên hiệp Hội tỉnh: lhhtayninhnk20202025@gmail.com hoặc **Ban biên tập Tập san Khoa học và Đời sống tỉnh Tây Ninh. Số 081, đường Lê Lợi, phường 2, TP Tây Ninh, tỉnh Tây Ninh. Điện thoại 0276.815.327- Trao đổi về bài vở cộng tác xin gọi: 0918.149.864(Ngọc Hòa).**

BAN BIÊN TẬP

KỶ NIỆM 70 NĂM CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ (7/5/1954-7/5/2024):

CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ - MỐC SON RỰC RỠ TRONG LỊCH SỬ CHỐNG NGOẠI XÂM CỦA DÂN TỘC VIỆT NAM

➤ **BỐI CẢNH LỊCH SỬ; ÂM MƯU CỦA THỰC DÂN PHÁP VÀ SỰ CHỈ ĐẠO CHIẾN LƯỢC CỦA TA**

● Bối cảnh lịch sử

Sau Cách mạng tháng Tám năm 1945, thực dân Pháp đã tìm dùng vũ lực hòng đặt lại ách thống trị trên đất nước ta một lần nữa. Ngày 23/9/1945, chúng nổ súng đánh chiếm Sài Gòn, mở đầu cuộc xâm lược lần thứ hai đối với Việt Nam; sau đó từng bước mở rộng chiến tranh, khước từ mọi cố gắng cao nhất về hòa bình của Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa. Với ý chí “thà hy sinh tất cả chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ”[1], dù chính quyền cách mạng còn non trẻ, đời sống Nhân dân còn muôn vàn khó khăn, toàn thể Nhân dân Việt Nam vẫn một lòng, một dạ đoàn kết xung quanh Đảng, Mặt trận Việt Minh, nhất tề đứng lên hưởng ứng Lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến của Chủ tịch Hồ Chí Minh, quyết tâm bảo vệ đất nước với niềm tin mãnh liệt vào thắng lợi cuối cùng. Thực hiện đường lối kháng chiến toàn dân, toàn diện, lâu dài, dựa vào sức mình là chính, với vũ khí thô sơ và tinh thần quyết chiến, quyết thắng, quân và dân ta đã lần lượt đánh bại các kế hoạch quân sự của thực dân Pháp, làm nên các chiến thắng vang dội: Việt Bắc thu đông 1947, Biên Giới 1950, tạo bước chuyển cơ bản cho cuộc kháng chiến bước vào giai đoạn mới - giai đoạn ta mở các cuộc tấn công và phản

Tác phẩm đạt giải Nhất cuộc thi sáng tác tranh cổ động tuyên truyền kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (7/5/1954 - 7/5/2024)

công địch, nắm quyền chủ động chiến lược trên chiến trường chính Bắc Bộ. Qua thắng lợi của các chiến dịch Hòa Bình (1951 - 1952), Tây Bắc 1952, Thượng Lào 1953, vùng giải phóng của ta được mở rộng, chính quyền dân chủ Nhân dân được củng cố, lực lượng vũ trang cách mạng trưởng thành nhanh chóng; cục diện chiến tranh ở Việt Nam và Đông Dương chuyển biến mạnh theo chiều hướng có lợi cho quân và dân ta.

● Âm mưu và kế hoạch của thực dân Pháp

Bị thất bại liên tiếp trên các chiến trường khiến cho thực dân Pháp dần sâu vào thế bị động, nguy khốn. Phong trào Nhân dân Pháp đòi chấm dứt chiến tranh ngày càng lên mạnh. Để cứu vãn tình hình, Chính phủ Pháp một mặt xin thêm viện trợ Mỹ, mặt khác thay đổi chỉ huy và kế hoạch tác chiến hòng tìm lối thoát

danh dự bằng một thắng lợi quân sự.

Tháng 5/1953, được sự ủng hộ của Mỹ, Chính phủ Pháp cử tướng Hăngri Nava, Tham mưu trưởng lục quân Pháp thuộc khối Bắc Đại Tây Dương (NATO) đóng ở Trung Âu làm Tổng chỉ huy quân viễn chinh Pháp ở Đông Dương. Sau khi khảo sát, tìm hiểu thực tế chiến trường, Nava đề ra một kế hoạch quân sự toàn diện (sau này được gọi là kế hoạch Nava), được Chính phủ và Hội đồng quốc phòng Pháp thông qua ngày 24/7/1953.

Nhiệm vụ trung tâm của kế hoạch Nava là tới năm 1954, tổ chức khối chủ lực tác chiến gấp 3 lần số binh đoàn hiện có, chia thành hai bước: (1) Trong Thu - Đông 1953 và Xuân 1954, giữ vững thế phòng ngự chiến lược ở phía bắc vĩ tuyến 18, phòng ngự thượng Lào; tiến công bình định miền Nam, miền Trung Đông Dương; xóa bỏ vùng tự

do Liên khu V; (2) Nếu đạt được bước một sẽ chuyển sang tiến công chiến lược miền Bắc, giành thắng lợi quân sự to lớn, buộc ta phải đàm phán theo những điều kiện có lợi cho chúng. Kế hoạch quân sự Nava là cố gắng cao nhất của Pháp và Mỹ trong cuộc chiến tranh Đông Dương với hy vọng trong vòng 18 tháng sẽ chuyển bại thành thắng. Thực hiện kế hoạch này, Pháp tăng viện quân viễn chinh, mở rộng khối quân cơ động, ráo riết bắt thanh niên vào lính nguy, phát triển phi vùng rừng núi. Mùa hè và mùa thu năm 1953, địch mở hàng chục trận càn quét lớn nhỏ ở Bắc Bộ, Bình Trị Thiên, Nam Bộ, đánh phá ác liệt các căn cứ của ta; tháng 7/1953, chúng cho quân nhảy dù tập kích Lạng Sơn; tháng 8/1953, chúng rút lực lượng ở Nà Sản về tăng cường ở đồng bằng Bắc Bộ.

Giữa tháng 11/1953, bộ đội chủ lực của ta thực hiện kế hoạch tiến lên Tây Bắc, một bộ phận tiến sang Trung Lào phối hợp chiến đấu với Quân đội Pathet Lào. Trước tình hình đó, Nava buộc phải cho quân nhảy dù xuống Điện Biên Phủ nhằm chặn bước tiến của quân ta. Kế hoạch Nava bị đảo lộn, chúng phải phân tán lực lượng để đối phó với ta. Nava tập trung mọi cố gắng, với sự giúp đỡ rất lớn của Mỹ, xây dựng Điện Biên Phủ - vị trí có ý nghĩa chiến lược không chỉ đối với Tây Bắc Việt Nam mà cả vùng Thượng Lào và Bắc Đông Dương thành một tập đoàn cứ điểm mạnh nhất Đông Dương, "một pháo đài bất khả xâm phạm", gồm 49 cứ điểm, chia thành ba phân khu yểm hộ lẫn nhau, có cơ cấu phòng ngự vững chắc. Địch đã cho tập trung ở đây hơn 16.200 quân gồm 21 tiểu đoàn trong đó có 17 tiểu đoàn bộ binh, 3 tiểu đoàn pháo binh, 1 tiểu đoàn công

binh, 1 đại đội xe tăng, 1 phi đội không quân, 1 đại đội vận tải cơ giới, với ý đồ thách thức quân và dân ta, nghiền nát quân chủ lực của ta.

● Sự chỉ đạo chiến lược và chuẩn bị của ta

Nhận rõ thủ đoạn của thực dân Pháp, cuối tháng 9/1953, Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã họp bàn về nhiệm vụ quân sự, phân tích sâu sắc thể chiến lược giữa ta và địch, ra nghị quyết thông qua kế hoạch tác chiến Đông - Xuân 1953 - 1954, giữ vững quyền chủ động đánh địch trên cả hai mặt trận chính diện và sau lưng địch, phối hợp trên phạm vi cả nước và phối hợp trên toàn Đông Dương, nhấn mạnh phương châm chiến đấu: "tích cực, chủ động, cơ động, linh hoạt". Nghị quyết của Bộ Chính trị được quán triệt tới các cấp, các ngành; Bộ Tổng tham mưu đặt kế hoạch tác chiến cụ thể cho các chiến trường; các kế hoạch phối hợp tác chiến giữa ta với Lào, Campuchia cũng đã được ban hoàn toàn nhất trí; mọi việc chuẩn bị và công tác tổ chức lực lượng được triển khai mạnh mẽ.

Để phối hợp với cuộc tiến công chiến lược Đông - Xuân 1953 - 1954, Đảng và Chính phủ ta đã chủ trương mở cuộc tiến công địch trên mặt trận ngoại giao. Ngày 26/11/1953, Chủ tịch Hồ Chí Minh nêu rõ quan điểm của Nhân dân ta: "... Cơ sở của việc đình chiến ở Việt Nam là Chính phủ Pháp thật thà tôn trọng nền độc lập thật sự của nước Việt Nam"[2] đã tạo tiếng vang lớn, thu hút sự quan tâm, đồng tình, ủng hộ của Nhân dân Pháp và Nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới đối với cuộc kháng chiến chính nghĩa của Việt Nam.

Trên cơ sở nắm chắc mọi âm mưu, hành động của địch,

phân tích, đánh giá tình hình một cách chính xác, khoa học; đầu tháng 12/1953, Bộ Chính trị quyết định mở Chiến dịch Điện Biên Phủ, thông qua phương án tác chiến của Tổng Quân ủy và giao cho Đại tướng Võ Nguyên Giáp, Ủy viên Bộ Chính trị, Bộ trưởng Bộ Quốc phòng, Tổng Tư lệnh quân đội trực tiếp làm Bí thư Đảng ủy kiêm Chỉ huy trưởng mặt trận. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ thị "Chiến dịch này là một chiến dịch rất quan trọng, không những về quân sự mà cả về chính trị, không những đối với trong nước mà đối với quốc tế. Vì vậy, toàn quân, toàn dân, toàn Đảng phải tập trung hoàn thành cho kỳ được"[3]; dặn dò Đại tướng Võ Nguyên Giáp: phải đánh thắng, chắc thắng mới đánh, không chắc thắng không đánh. Cùng với đó, Chính phủ quyết định thành lập Hội đồng cung cấp mặt trận do đồng chí Phạm Văn Đồng làm Chủ tịch. Với ý nghĩa đặc biệt quan trọng của chiến dịch, Bộ Chính trị và Tổng Quân ủy đã quyết định tập trung đại bộ phận chủ lực tinh nhuệ gồm 04 đại đoàn bộ binh, 1 đại đoàn công pháo với tổng quân số trên 40.000 cán bộ, chiến sĩ. Chấp hành quyết định của Bộ Chính trị, mọi công việc chuẩn bị cho chiến dịch được tiến hành khẩn trương. Cả nước đã tập trung sức mạnh cho mặt trận Điện Biên Phủ với khẩu hiệu "Tất cả cho tiền tuyến, tất cả để chiến thắng". Các đơn vị bộ đội chủ lực nhanh chóng tập kết, ngày đêm bạt rừng, xẻ núi mở đường, kéo pháo, xây dựng trận địa, sẵn sàng tiến công địch. Cả một hậu phương rộng lớn của đất nước, từ vùng tự do Việt Bắc, Liên khu IV, vùng mới giải phóng Tây Bắc đến vùng du kích và căn cứ du kích ở đồng bằng Bắc Bộ, vùng mới giải phóng ở Thượng Lào, đều dồn sức người, sức

của với hơn 260.000 dân công, thanh niên xung phong bắt chắp bom đạn, hướng về Điện Biên bảo đảm hậu cần phục vụ chiến dịch.

Để tạo thuận lợi cho trận quyết chiến ở Điện Biên Phủ, Bộ Tổng Tư lệnh ra lệnh cho các đơn vị chủ lực phối hợp mở đợt tiến công mạnh mẽ trên các chiến trường: (1) Tiến công Lai Châu, uy hiếp Điện Biên Phủ từ phía bắc; (2) Phối hợp với quân giải phóng Lào mở chiến dịch tiến công vào Trung Lào; (3) Tiến sâu xuống Hạ Lào và Đông Campuchia; (4) Tiến công trên mặt trận Bắc Tây Nguyên; (5) Phối hợp tiến công phòng tuyến địch tại Thượng Lào. Với 5 đòn chiến lược trên, chẳng những ta đã tiêu diệt nhiều địch, giải phóng nhiều vùng đất đai rộng lớn mà còn làm phá sản âm mưu tập trung lực lượng cơ động của Nava ở đồng bằng Bắc Bộ, buộc chúng phải phân tán các nơi để đối phó với ta. Đồng thời, ở chiến trường trung du và đồng bằng Bắc Bộ, quân và dân ta cũng đánh mạnh ở tuyến ngoài và sau lưng địch; các địa phương ở Bình Trị Thiên, Nam Trung Bộ, Nam Bộ đã đẩy mạnh tiến công quân sự, chính trị, kết hợp với “ngụy vận” để phối hợp với chiến trường chính.

➤ DIỄN BIẾN, KẾT QUẢ CỦA CHIẾN DỊCH

Ngày 25/01/1954, các đơn vị bộ đội ta ở vị trí tập kết sẵn sàng nổ súng theo phương châm tác chiến “đánh nhanh, giải quyết nhanh”. Nhận thấy địch đã tăng cường lực lượng phòng ngự vững chắc ở Điện Biên Phủ, Bộ Chỉ huy và Đảng ủy chiến dịch đã thay đổi phương châm tác chiến sang “đánh chắc, tiến chắc”. Đây là quyết định đúng đắn nhưng ta cũng gặp không ít khó khăn: thời gian tác chiến dài hơn, thay đổi về cách đánh nên có

những việc ta phải chuẩn bị lại từ đầu, nhất là việc tổ chức, bố trí hệ thống hỏa lực của chiến dịch. Với địa hình hiểm trở, việc kéo pháo vào tập trung tại trận địa đã vô cùng khó khăn, nay lại phải kéo pháo phân tán ra các trận địa mới trên các điểm cao để tạo thành vòng cung bao vây tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ, bắn trực tiếp vào các mục tiêu dưới lòng chảo càng khó khăn hơn. Tuy nhiên, với tinh thần quả cảm, không quản ngại gian khổ, hy sinh, quân và dân ta đã tìm mọi cách vượt qua thử thách, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ.

Sau khi công tác chuẩn bị hoàn thành, ngày 13/3/1954, quân ta nổ súng tiến công Điện Biên Phủ. Chiến dịch diễn ra thành ba đợt trong gần hai tháng:

● **Đợt 1:** Từ ngày 13/3 đến ngày 17/3/1954, quân ta đã mưu trí, dũng cảm tiêu diệt gọn cứ điểm Him Lam và Độc Lập, bức hàng cứ điểm Bản Kéo, phá vỡ hệ thống phòng ngự trên hướng Bắc và Đông Bắc của tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ; mở toang cánh cửa cho quân ta tiến xuống vùng lòng chảo và khu trung tâm. Hai tiểu đoàn tinh nhuệ nhất của địch bị tiêu diệt gọn, một tiểu đoàn khác và 3 đại đội ngụy Thái tan rã. Một số lượng lớn pháo 105 ly và pháo cối 120 ly của địch bị ta phá hủy hoàn toàn, hầu hết các máy bay chiến đấu trong vùng lòng chảo đều bị ta tiêu diệt.

● **Đợt 2:** Từ ngày 30/3 đến ngày 26/4/1954, quân ta đồng loạt tiến công các cứ điểm phía Đông phân khu trung tâm. Ta đã tiêu diệt khoảng 5.000 tên địch, trong số đó gồm 4 tiểu đoàn và 9 đại đội (chiếm khoảng $\frac{1}{2}$ tổng số quân địch ở phân khu Bắc và phân khu trung tâm); không

chế được phần lớn điểm cao phía đông, phát triển trận địa tới sát sân bay, thắt chặt vòng vây, chia cắt, khống chế các khu vực còn lại trong tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ, kiểm soát sân bay Mường Thanh, hạn chế tiếp viện của địch cho tập đoàn cứ điểm.

● **Đợt 3:** Từ ngày 01/5 đến ngày 07/5/1954, quân ta đánh chiếm các cứ điểm còn lại ở phía Đông, diệt một số cứ điểm phía Tây và mở đợt tổng công kích tiêu diệt toàn bộ tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ. 17 giờ ngày 06/5/1954, pháo binh và hỏa tiễn của ta bắn dữ dội vào các cứ điểm địch, mở đường cho bộ binh tiến công. Tại khu đồi A1, sau khi cho nổ 1 tấn bộc phá tiêu diệt hầm ngầm địch, bộ đội ta chia làm nhiều mũi, theo các đường hào đánh lên đỉnh đồi. 17 giờ 30 phút ngày 07/5/1954, Tướng Đờ Cát cùng toàn bộ Bộ Tham mưu của tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ bị bắt sống. Ngay trong đêm đó quân ta tiếp tục tiến công phân khu Nam, đánh địch tháo chạy về Thượng Lào, đến 22 giờ toàn bộ quân địch đã bị bắt làm tù binh.

Sau 56 ngày đêm “khoét núi, ngủ hầm, mưa dầm, cơm vắt”, chiến đấu dũng cảm, mưu trí, sáng tạo, quân và dân ta đã đập tan toàn bộ tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ, tiêu diệt và bắt sống toàn bộ quân địch, bắn rơi 62 máy bay, thu 64 xe và toàn bộ vũ khí, kho tàng, quân trang quân dụng của địch. Chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ toàn thắng, đây là bản anh hùng ca của cuộc chiến tranh Nhân dân thần kỳ, “được ghi vào lịch sử dân tộc như một Bạch Đằng, một Chi Lăng hay một Đống Đa trong thế kỷ XX, và đi vào lịch sử thế giới như một chiến công chói lọi đột phá thành trì của hệ thống nô dịch thuộc địa của chủ nghĩa đế quốc”.

➤ Ý NGHĨA LỊCH SỬ CỦA CHIẾN THẮNG ĐIỆN BIÊN PHỦ

Thứ nhất, là đỉnh cao của cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược, tạo cơ sở căn bản và quyết định cho việc đi đến ký kết Hiệp định Giơnevơ về đình chỉ chiến sự ở Việt Nam.

Chiến thắng Điện Biên Phủ đã đánh dấu chấm hết cho sự ngoan cố, hiếu chiến của thực dân Pháp và đế quốc Mỹ trên bàn Hội nghị, buộc Chính phủ Pháp cùng các bên tham chiến phải ngồi vào bàn nghị sự, ký Hiệp định Giơnevơ (trừ Mỹ) đình chỉ chiến sự ở Việt Nam, Lào, Campuchia ngày 21/7/1954. Đây cũng là chiến thắng quyết định thắng lợi của ta trên mặt trận ngoại giao, nâng cao vị thế của Việt Nam trên trường quốc tế, góp phần chấm dứt cuộc chiến tranh xâm lược của thực dân Pháp ở Việt Nam.

Thứ hai, mở ra giai đoạn cách mạng mới, đưa miền Bắc quá độ lên chủ nghĩa xã hội, làm hậu phương vững chắc cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

Chiến thắng Điện Biên Phủ đưa đến kết thúc thắng lợi cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, đã tạo ra những thay đổi căn bản trên tất cả các lĩnh vực: kinh tế, chính trị, quân sự, văn hóa, ngoại giao... cho cách mạng Việt Nam và mở đầu một giai đoạn mới: miền Bắc tiến lên chủ nghĩa xã hội, miền Nam tiếp tục cuộc cách mạng dân tộc dân chủ Nhân dân. Những thành tựu xây dựng chủ nghĩa xã hội cũng như những đóng góp của hậu phương miền Bắc đối với tiền tuyến lớn miền Nam đã củng cố niềm tin của Nhân dân hai miền vào thắng lợi cuối cùng của cuộc kháng chiến.

Phát huy tinh thần chiến thắng Điện Biên Phủ - “độc lập, tự chủ, quyết chiến, quyết

thắng”, vận dụng sáng tạo Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chúng ta đã giành được nhiều thắng lợi to lớn, đánh bại các chiến lược chiến tranh của đế quốc Mỹ xâm lược và đội quân chư hầu, giải phóng và thống nhất đất nước, đưa cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội.

Thứ ba, khẳng định đường lối kháng chiến đúng đắn, sáng tạo của Đảng và sự lớn mạnh, trưởng thành của Quân đội Nhân dân Việt Nam.

Chiến thắng Điện Biên Phủ đã chứng minh chân lý: Trong thời đại ngày nay, một nước nhỏ, kinh tế chậm phát triển nếu có một đảng mác xít chân chính lãnh đạo với đường lối chính trị, quân sự đúng đắn, phát huy được sức mạnh toàn dân tộc, được Nhân dân thế giới đồng tình, ủng hộ thì nhất định đánh thắng mọi kẻ thù, dù có tiềm lực kinh tế, quân sự mạnh hơn gấp nhiều lần.

Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ cũng cho thấy sự trưởng thành vượt bậc của Quân đội Nhân dân Việt Nam. Từ 34 chiến sỹ với vũ khí thô sơ năm 1944, dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, quân đội ta đã không ngừng lớn mạnh, càng đánh càng trưởng thành. Đây là cơ sở để sau này toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta phát huy cao độ chủ nghĩa anh hùng cách mạng, vững tin, dám đánh, biết đánh, quyết đánh và đánh thắng giặc Mỹ xâm lược, giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

Thứ tư, chấm dứt sự đô hộ của chủ nghĩa thực dân Pháp ở ba nước Đông Dương, mở đầu quá trình sụp đổ của chủ nghĩa thực dân cũ trên phạm vi toàn thế giới.

Chiến thắng Điện Biên Phủ góp phần thức tỉnh và cổ vũ các dân tộc bị áp bức trên thế giới vùng lên đấu tranh giành độc lập, tự do của dân tộc; buộc chính quyền Pháp phải chấm dứt chính sách cai trị thực dân,

tiến hành trao trả độc lập cho nhiều nước ở châu Á và châu Phi, đồng thời xem xét lại vị thế và các chính sách của mình đối với các nước vốn là thuộc địa cũ. Việt Nam là nước tiên phong, là biểu tượng sáng ngời trong phong trào đấu tranh giải phóng dân tộc, đánh đổ chủ nghĩa thực dân cũ, mở ra trang sử mới cho nhân loại, góp phần làm thay đổi cục diện thế giới. Giuyn Roa, ký giả kiêm sử gia, nguyên Đại tá quân đội viễn chinh Pháp khẳng định: “Trên toàn thế giới, Oatéclo trước đây không gây tiếng vang bằng, Điện Biên Phủ thất thủ gây nỗi kinh hoàng khủng khiếp. Đó là một trong những thảm bại lớn nhất của phương Tây, báo trước sự sụp đổ của các đế quốc thuộc địa và sự cáo chung của một nền cộng hòa”.

* * *

Kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Điện Biên Phủ (7/5/1954 - 7/5/2024) là dịp chúng ta thêm tự hào về Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh, về Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại đã lãnh đạo cách mạng Việt Nam vượt qua muôn vàn khó khăn, thử thách, đã giành được những thắng lợi ngày càng to lớn. Chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ mãi mãi là niềm tự hào, là nguồn sức mạnh to lớn, cổ vũ toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta ra sức phấn đấu thực hiện thắng lợi Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung và phát triển năm 2011), Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc; phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành nước phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa./.

ĐÔNG THẢO (tổng hợp)

● **Nguồn: Ban Tuyên giáo Trung ương**
(Tựa đề do Ban biên tập đặt)

GIÁO SƯ-VIÊN SĨ TRẦN ĐẠI NGHĨA

Người đặt nền móng xây dựng Liên hiệp Hội Việt Nam

□ TS LÊ CÔNG LƯƠNG

Phó Tổng Thư ký Liên hiệp Hội Việt Nam

Chào mừng Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam (18/5). Tập san Khoa học và Đời sống trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc về cuộc đời và sự nghiệp Giáo sư, viện sĩ Trần Đại Nghĩa - Người đặt nền móng, Chủ tịch đầu tiên của Liên hiệp Hội Việt Nam (nhiệm kỳ 1983-1988).

Giao sư, viện sĩ Trần Đại Nghĩa (tên thật Phạm Quang Lễ) - là nhà bác học, vị Tướng tài ba của Quân đội nhân dân Việt Nam, người đã đặt nền móng xây dựng ngành khoa học kỹ thuật quân sự và công nghiệp quốc phòng Việt Nam. Ông là Chủ tịch đầu tiên của Liên hiệp Hội Việt Nam (nhiệm kỳ 1983-1988).

Mồ côi cha lúc 6 tuổi, ông được mẹ và chị gái đã tần tảo nuôi dưỡng cho ăn học. Giữa 1933, khi tròn 20 tuổi, Phạm Quang Lễ đã thi đỗ đầu hai bằng tú tài: Tú tài Việt và Tú tài Tây. Nhưng vì nhà nghèo, không có tiền đi Hà Nội để học tiếp, Phạm Quang Lễ quyết định đi làm giúp mẹ, giúp chị và nuôi chí vươn lên, chờ thời cơ.

Năm 1935, nhờ nhà báo Dương Quang Ngưu giúp, Ông có được một học bổng Chasseloup-Laubat du học tại Paris (Pháp). Năm 1940, Ông tốt nghiệp kỹ sư và cử nhân toán học tại các trường: trường Bách khoa Paris (École Polytechnique), Đại học mỏ (École nationale supérieure des mines de Paris), Đại học Điện, Đại học Sorbonne, Đại học Cầu đường Paris. Sau đó Ông

Giáo sư, Viện sĩ, Thiếu tướng, Anh hùng lao động Trần Đại Nghĩa

ở lại Pháp làm việc tại Trường Quốc gia Hàng không và Vũ trụ (École nationale supérieure de l'aéronautique et de l'espace). Năm 1942, Ông sang Đức làm việc trong xưởng chế tạo máy bay và Viện nghiên cứu vũ khí.

Tháng 5 năm 1946, Chủ tịch Hồ Chí Minh qua Pháp thương thuyết với Bộ trưởng Thuộc địa Marius Moutet. Ông cùng với kỹ sư luyện kim Võ Quý Huân, bác sĩ Trần Hữu Tước theo Hồ Chủ tịch về nước, tham gia tổ chức, chế tạo vũ khí cho quân đội tại núi rừng Việt Bắc. Ngày 5 tháng 12 năm đó, Hồ Chí Minh đặt tên mới cho Ông là Trần Đại Nghĩa và trực tiếp giao cho Ông làm Cục trưởng Cục Quân giới (nay là Tổng cục Công nghiệp Quốc phòng Việt Nam),

năm 1948 Ông được phong quân hàm Thiếu tướng, Giám đốc Nha nghiên cứu Quân giới (nay là Viện Khoa học và Công nghệ Quân sự), Bộ Tổng tư lệnh Quân đội. Sau này, khi được hỏi tại sao Ông lại tình nguyện rời bỏ cuộc sống đầy đủ tại Pháp để về nước tham gia kháng chiến, chấp nhận cuộc sống khó khăn gian khổ, Ông đã nói: *"Bạn bè của tôi ở lại bên Pháp, họ đều sung sướng, đầy đủ hơn tôi rất nhiều. Nhưng về khía cạnh phụng sự Tổ quốc, họ chẳng có gì cả."*

Với kiến thức tích lũy trong 11 năm học tập ở nước ngoài, tháng 11 năm 1946, kỹ sư Trần Đại Nghĩa cùng các cộng sự bắt tay nghiên cứu chế tạo súng và đạn chống tăng Bazooka để bộ

đội Việt Nam có vũ khí chống xe tăng và lô cốt Pháp. Sản phẩm hoàn toàn đạt yêu cầu, tương đương tính năng súng Bazooka cỡ 60mm của Mỹ. Bazooka Việt Nam bắt đầu chiến đấu vào ngày 5 tháng 3 năm 1947, 10 quả đạn và 3 khẩu súng chuyển về Trung đoàn Thủ đô (do tướng Vương Thừa Vũ chỉ huy) đã bắn cháy 2 xe tăng Pháp tại chùa Trầm, Quốc Oai (Hà Nội). Đến tháng 4 năm 1947, súng Bazooka bắt đầu sản xuất hàng loạt gửi đi các chiến trường. Sau đó, ông tiếp tục nghiên cứu chế tạo súng không giật (SKZ) cỡ 60mm. Súng SKZ 60 là loại vũ khí công đồn nặng khoảng 26 kg, có thể tháo rời để mang vác, đầu đạn nặng khoảng 9kg, có thể xuyên thủng bê tông dày trên 60cm. SKZ 60 lần đầu lập chiến công phá tan boong ke kiên cố của Pháp trong chiến thắng phố Ràng, phố Lu của Trung đoàn Thủ Đô - Đại đoàn 308 trong Chiến dịch Lê Hồng Phong cuối năm 1949.

Sau ngày hòa bình lập lại ở miền Bắc Ông được chuyển công tác sang dân sự giữ các chức vụ: Thứ trưởng Bộ Công thương, Thứ trưởng Bộ Công nghiệp nặng, Ủy viên Ủy ban Khoa học Nhà nước, Chủ nhiệm Ủy ban Kiến thiết Cơ bản Nhà nước, Chủ nhiệm Ủy ban Khoa học và Kỹ thuật Nhà nước, Viện trưởng Viện Khoa học Việt Nam (1975), Chủ tịch đầu tiên của Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam (nhiệm kỳ 1983-1988), Đại biểu Quốc hội khoá II, III.

Giáo sư, viện sĩ Trần Đại Nghĩa được phong quân hàm Thiếu tướng trong đợt đầu tiên năm 1948. Ông đã được trao tặng Huân chương Hồ Chí Minh và danh hiệu Anh hùng Lao động (tại đại hội Anh hùng, chiến sĩ thi đua toàn quốc đầu tiên năm 1952).

Năm 1966, Ông được bầu làm Viện sĩ nước ngoài của Viện Hàn lâm Khoa học Liên Xô. Năm 1996, Ông được Nhà nước Việt Nam trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh đợt 1 về Cụm công trình nghiên cứu và chỉ đạo kỹ thuật chế tạo vũ khí (Bazooka, súng không giật, bom bay)

trong thời kỳ kháng chiến chống Pháp 1945-1954. Các công trình nghiên cứu của Ông được quốc tế đánh giá cao, được ứng dụng rộng rãi trong Quân đội nhân dân Việt Nam và là nỗi kinh hoàng của quân đội đối phương.

Ngày đất nước hoàn toàn giải phóng 30/4/1975, Giáo sư, viện sĩ Trần Đại Nghĩa có ghi vào cuốn sổ tay của mình: *"Ngày 30/4/1975, nhiệm vụ của tôi đã hoàn thành, vì hoà bình của tôi hồi nhỏ, sứ mạng của tôi rất đơn giản là tham gia về mặt khoa học, kỹ thuật vũ khí trong cuộc đấu tranh vũ trang cách mạng để giải phóng đất nước, và nay đất nước đã được giải phóng, tôi không muốn gì hơn nữa, vì một đời người không thể làm hơn".*

Những năm cuối đời, Giáo sư, viện sĩ Trần Đại Nghĩa cùng gia đình trở về quê hương miền Nam, sinh sống tại quận Phú Nhuận, Thành phố Hồ Chí Minh. Ông mất vào 16 giờ 20 phút ngày 9 tháng 8 năm 1997, hưởng thọ 84 tuổi.

Tại Thành phố Hồ Chí Minh, tên Ông được đặt cho một con đường tại quận Bình Tân, đi từ Quốc lộ 1 (gần vòng xoay An Lạc) vào khu công nghiệp Lê Minh Xuân. Cuối tháng 8 năm 2007, tại Hà Nội, tên của Ông cũng được đặt cho một con đường nối đường Đại Cồ Việt cắt ngang qua phố Lê Thanh Nghị, đường Đại La đến khu tập thể Thành ủy Hà Nội (đầu sông Sét), song song với phố Tạ Quang Bửu (trên cơ sở đoạn phía bắc của sông Sét đã được cống hóa). Tại TP Đà Nẵng cũng có con đường mang tên Ông nối liền từ Núi Ngũ Hành Sơn (cuối đường Lê Văn Hiến) đến địa phận tỉnh Quảng Nam (đường vào Phố cổ Hội An). Năm 2009 con đường này được mở rộng 48m. Tại TP Nam Định, tỉnh Nam Định cũng có con phố mang tên Ông thuộc Khu Đô thị Hòa Vượng, dài 400m.

Ngày 23 tháng 12 năm 2010, Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định số 2345/QĐ-TTg thành lập Trường Đại học Trần Đại Nghĩa trên cơ sở nâng cấp Trường Sĩ quan Kỹ thuật quân sự (Vinhem-Pich) có trụ sở chính tại 189 Nguyễn Oanh, phường 10, quận

Gò Vấp, Thành phố Hồ Chí Minh. Ngoài ra tên của Ông còn được đặt cho một số trường học trên cả nước, trong đó có Trường THPT chuyên Trần Đại Nghĩa ở Thành phố Hồ Chí Minh, Trường Trung học phổ thông Trần Đại Nghĩa ở huyện Tam Bình, Trường Trung học phổ thông Trần Đại Nghĩa ở huyện Quế Sơn, tỉnh Quảng Nam, Trường Trung học phổ thông Trần Đại Nghĩa ở Thành phố Cần Thơ, Trường THPT Trần Đại Nghĩa ở Tây Ninh...

Ngày 10 tháng 10 năm 2010, công ty đóng tàu Sông Thu - Tổng cục Công nghiệp Quốc phòng cũng hạ thủy tàu khảo sát đầu tiên của Việt Nam có ký hiệu HSV-6613 mang tên Trần Đại Nghĩa sau hơn 2 năm theo đặt hàng của Đoàn đo đạc biên vẽ hải đồ và nghiên cứu biển (thuộc Quân chủng Hải quân Việt Nam), chuyên dụng đáp ứng yêu cầu của công tác khảo sát, đo đạc biển.

Ngày 16 tháng 11 năm 2015, Chủ tịch Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam ra Quyết định số 1883/QĐ-VHL về việc Ban hành Quy chế Giải thưởng Trần Đại Nghĩa nhằm tôn vinh tác giả của các công trình nghiên cứu có giá trị khoa học xuất sắc và đã trực tiếp tổ chức triển khai ứng dụng để đóng góp vào sự phát triển kinh tế, xã hội và đảm bảo an ninh quốc phòng của đất nước. Giải thưởng được trao lần đầu tiên vào năm 2016.

Để ghi nhớ công lao của Ông, ngày 24 tháng 11 năm 2013, Ủy ban Nhân dân tỉnh Vĩnh Long tổ chức khởi công xây dựng Khu lưu niệm Giáo sư - Viện sĩ Trần Đại Nghĩa tại ấp Mỹ Phú 1, xã Tường Lộc, huyện Tam Bình, tỉnh Vĩnh Long. Khu lưu niệm được xây dựng trên diện tích khoảng 16.000 m², gồm các hạng mục chính như: Nhà tưởng niệm, nhà trưng bày, phòng hội thảo, chiếu phim, sinh hoạt truyền thống, quảng trường, các hạng mục phụ trợ và cảnh quan. Khu lưu niệm đã đón tiếp hàng chục vạn lượt khách trong và ngoài nước đến tham quan tưởng niệm.

L.C.L

LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT TÂY NINH:

NHIỀU HOẠT ĐỘNG CHÀO MỪNG “NGÀY KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM NĂM 2024”

Chào mừng “Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam 18/5” năm 2024, Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật (Liên hiệp Hội) Tây Ninh đã phối hợp cùng Sở Khoa học và Công nghệ, các sở ngành liên quan và các hội thành viên, hội viên tập thể (HTV- HVTT) tổ chức nhiều hoạt động thiết thực với sự tham gia tích cực của lực lượng trí thức Khoa học và Công nghệ (KH&CN) địa phương.

Trong những ngày từ 05/5 đến 20/5/2024 trên đường phố và tại trụ sở các HTV-HVTT đã treo băng rôn cổ động “Chào mừng Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam” và Kỷ niệm 65 năm Ngày thành lập Bộ Khoa học và Công nghệ với chủ đề: “Khoa học, Công nghệ và đổi mới sáng tạo - Khởi dậy khát vọng, kiến tạo tương lai”, “Khoa học, Công nghệ và đổi mới sáng tạo - nâng cao tiềm lực và vị thế quốc gia”. Các HTV-HVTT cũng tổ chức thăm hỏi, họp mặt trí thức trong đơn vị; tổ chức các hoạt động tuyên truyền, phổ biến mục đích, ý nghĩa của Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam; đẩy mạnh các hoạt động KH&CN phù hợp với ngành nghề cụ thể của đơn vị mình, đặc biệt là gắn với xây dựng nông thôn mới (XDNTM) ở Tây Ninh theo hướng công nghiệp sạch, nông nghiệp công nghệ cao; đẩy mạnh các phong trào thi đua phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và gắn với Chào mừng sinh nhật Bác 19/5...

Đặc biệt Liên hiệp Hội Tây Ninh đã ấn hành Tập san “Khoa học và Đời sống” số chuyên đề Chào mừng “Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam” 18/5/2024 giới thiệu những mô

Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Thanh Ngọc tặng hoa cho các cán bộ nguyên là lãnh đạo Sở KH&CN Tây Ninh qua các thời kỳ tại Hội thảo Kỷ niệm 45 năm xây dựng và phát triển Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Tây Ninh (bà Dương Thị Thu Hiền - Chủ tịch Liên hiệp Hội và bà Phạm Thị Lan Hương - Phó chủ tịch LHH đều nguyên là Giám đốc Sở KH&CN Tây Ninh)

hình khuyến nông, giải pháp đạt giải Hội thi Sáng tạo Khoa học và Kỹ thuật, đề tài nghiên cứu khoa học từ cơ sở, điển hình trong “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”... của hệ thống Liên hiệp Hội Tây Ninh. Đẩy mạnh khảo sát GĐXH Chương trình “Mỗi xã một sản phẩm” (OCOP), chú trọng các doanh nghiệp, hộ sản xuất - kinh doanh có ứng dụng khoa học kỹ thuật trong việc tạo ra sản phẩm đạt chuẩn OCOP, những tiềm năng trở thành doanh nghiệp KH&CN và thành viên tiềm năng Liên hiệp Hội Tây Ninh.

Liên hiệp Hội Tây Ninh cũng phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ tổ chức các hoạt động Chào mừng Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam; hưởng ứng Ngày Đổi mới sáng tạo thế giới năm 2024 và 65 năm thành lập Bộ Khoa học và

Công nghệ, 45 năm thành lập Sở Khoa học và Công nghệ Tây Ninh như: “Hội thảo khoa học Kỷ niệm 45 năm xây dựng và phát triển ngành Khoa học và Công nghệ tỉnh Tây Ninh”; Hội thảo về khởi nghiệp Đổi mới sáng tạo, trưng bày các gian hàng sản phẩm: khởi nghiệp, công nghệ, OCOP; Hội thảo “Giới thiệu các sản phẩm, mô hình liên doanh, liên kết và chuyển giao Khoa học và Công nghệ trên địa bàn tỉnh Tây Ninh”...

Bên cạnh đó, Liên hiệp Hội đã bình xét và lập hồ sơ đề xuất Liên hiệp Hội Việt Nam tôn vinh 01 trí thức với danh hiệu “Trí thức Khoa học và Công nghệ tiêu biểu Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam năm 2024” (Thạc sĩ Lê Ngọc Hòa - Cán bộ Ban Thông tin, Phổ biến Kiến thức và Hội viên, Liên hiệp Hội Tây Ninh).

NGỌC HOÀ

**HƯỞNG ỨNG NGÀY MÔI TRƯỜNG THẾ GIỚI (05 THÁNG 6),
THÁNG HÀNH ĐỘNG VÌ MÔI TRƯỜNG NĂM 2024:**

“PHỤC HỒI ĐẤT, CHỐNG HẠN HÁN VÀ SA MẠC HÓA”

Ngày 9/5/2024, Bộ Tài nguyên và Môi trường đã có Công văn số 2964/BTNMT-TTTT gửi các Bộ, ban ngành, đoàn thể Trung ương; UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương về việc tổ chức các hoạt động hưởng ứng Ngày Môi trường thế giới (05 tháng 6), Tháng hành động vì môi trường năm 2024.

Ngày Môi trường thế giới 05 tháng 6 năm 2024 được Chương trình Môi trường Liên hợp quốc (UNEP) phát động với chủ đề “Phục hồi đất, chống hạn hán và sa mạc hóa” (Land restoration, desertification and drought resilience) nhằm kêu gọi các quốc gia trên toàn cầu cùng chung tay hướng tới những mục tiêu phục hồi đất đai, chống sa mạc hóa và khả năng chống hạn, làm chậm quá trình biến đổi khí hậu, bảo vệ tự nhiên, tăng cường sinh kế và an ninh lương thực cho hàng tỷ người trên toàn thế giới.

Theo Công ước của Liên hợp quốc về chống sa mạc hóa, có tới 40% diện tích đất đai trên hành tinh bị suy thoái, ảnh hưởng trực tiếp đến một nửa dân số thế giới và đe dọa khoảng một nửa GDP toàn cầu (44 nghìn tỷ USD). Tần suất và thời gian hạn hán đã tăng 29% kể từ năm 2000, nếu không có hành động khẩn cấp, hạn hán có thể ảnh hưởng đến hơn 3/4 dân số thế giới vào năm 2050. Phục hồi đất là một trong những mục tiêu chính trong Thập kỷ Phục hồi Hệ sinh thái của Liên hợp quốc (2021-2030), thông qua các chính sách, sáng kiến và tham gia cơ chế hợp tác toàn cầu, khu vực để bảo vệ và hồi sinh các hệ sinh thái trên toàn thế giới nhằm đạt được các Mục tiêu phát triển bền vững.

Hưởng ứng chủ đề Ngày Môi trường thế giới năm 2024, Bộ Tài nguyên và Môi trường đề nghị các bộ, ban, ngành, đoàn thể Trung ương; UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương tiếp tục triển khai Luật Bảo vệ môi trường năm 2020 và các văn bản hướng dẫn thi hành Luật về tăng cường các hoạt động quản lý chất lượng môi trường đất; Quyết định số 419/QĐ-TTg ngày 05 tháng 4 năm 2017 của Thủ tướng Chính phủ Phê duyệt Chương trình Quốc gia về giảm phát thải khí nhà kính thông qua hạn chế mất và suy thoái rừng; bảo tồn, nâng cao trữ lượng carbon và quản lý bền vững tài nguyên rừng đến năm 2030; Quyết định số 450/QĐ-TTg ngày 13 tháng 4 năm 2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược bảo vệ

môi trường quốc gia đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050; Chỉ thị số 11/CT-TTg ngày 01 tháng 4 năm 2024 của Thủ tướng Chính phủ về việc Tăng cường thực hiện các biện pháp phòng, chống nắng nóng, hạn hán, thiếu nước, xâm nhập mặn; Chỉ thị số 13/CT-TTg ngày 02 tháng 5 năm 2024 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác quản lý tín chỉ carbon nhằm thực hiện đóng góp do quốc gia tự quyết định...

Căn cứ vào tình hình thực tế, mỗi địa phương chủ động xây dựng kế hoạch, tổ chức phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội và sinh thái của từng vùng; tập trung rà soát, phân loại, theo dõi diễn biến chất lượng môi trường đất; điều tra, đánh giá khu vực đất bị ô nhiễm, có nguy cơ ô nhiễm đảm bảo các khu vực này phải

được khoanh vùng; xây dựng và thực hiện kế hoạch xử lý, cải tạo và phục hồi môi trường đất bị ô nhiễm theo quy định; có biện pháp ngăn chặn, giảm thiểu tối đa quá trình sa mạc hóa, hạn hán trên địa bàn.

Các địa phương tăng cường sự phối hợp giữa các cấp, các ngành và tạo điều kiện cho người dân tham gia tiếp cận với các thông tin và kỹ thuật phòng tránh khô hạn và hoang mạc; tăng cường bổ sung kinh phí, nhân lực, các phương tiện dự báo thời tiết, khí tượng thủy văn của Trung ương và địa phương trong việc chống sa mạc hóa và hạn hán.

Bộ Tài nguyên và Môi trường đề nghị các địa phương xây dựng cơ chế chính sách, tăng cường đào tạo nguồn nhân lực, cơ sở vật chất kỹ thuật, cơ sở nghiên cứu phòng, chống

sa mạc hóa; điều tra đánh giá thực trạng hoang mạc hóa, xây dựng cơ sở dữ liệu về sa mạc hóa, xây dựng bản đồ hạn hán cho các khu vực chịu ảnh hưởng trực tiếp; tổ chức các hoạt động chuyển giao công nghệ và những kết quả về hợp tác quốc tế, hợp tác khu vực, trong đó có sáng kiến về giảm phát thải thông qua các nỗ lực hạn chế mất rừng và suy thoái rừng, sáng kiến về chi trả dịch vụ môi trường rừng...

Các địa phương đẩy mạnh các hoạt động bảo vệ và phát triển rừng, sử dụng hiệu quả tài nguyên đất, phát triển sinh kế cho người dân ở những vùng có nguy cơ hoặc bị sa mạc hóa. Bên cạnh đó nghiên cứu và áp dụng những giải pháp tiên tiến nhằm sử dụng hiệu quả nguồn nước và bảo vệ bề mặt của đất. Đặc biệt, các cấp chính quyền cần nâng cao nhận thức, coi nội dung phục hồi đất, chống hạn hán và sa mạc hóa là một phần không thể tách rời của kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, là nhiệm vụ quan trọng của quá trình phát triển bền vững gắn chặt với các chương trình dự án, sáng kiến có liên quan tới biến đổi khí hậu, giảm nhẹ thiên tai và phát triển sinh kế bền vững.

Nguồn thải từ hoạt động xây dựng, công nghiệp, nông nghiệp (đặc biệt là hoạt động chăn nuôi và canh tác nông nghiệp) cần được kiểm soát chặt chẽ, đảm bảo chất thải phát sinh phải được xử lý đáp ứng các yêu cầu về bảo vệ môi trường và quy chuẩn kỹ thuật môi trường quốc gia về chất thải tương ứng trước khi thải ra môi trường, đặc biệt nghiêm cấm việc xả thải không đúng quy định ra môi trường đất; đẩy mạnh việc áp dụng các công nghệ tiên tiến, thân thiện với môi trường, các mô hình kinh tế tuần hoàn hướng tới phát triển kinh tế xanh.

Các cơ quan truyền thông đại chúng xây dựng chuyên trang, chuyên mục, tăng thời lượng, tần suất tuyên truyền về chủ đề Ngày Môi trường thế giới năm 2024 cũng như các hoạt động, nhiệm vụ, nội dung liên quan đến ứng phó với biến đổi khí hậu, tăng cường quản lý tài nguyên và bảo vệ môi trường; trong đó, tập trung tuyên truyền các mô hình điển hình ứng dụng công nghệ tiên tiến trong việc phục hồi đất đai, chống hạn hán và sa mạc hóa. Các cơ quan truyền thông đại chúng đa dạng các phương thức tuyên truyền; vận dụng nền tảng công nghệ và mạng xã hội để truyền thông, tạo sự lan tỏa, hưởng ứng của toàn xã hội...

Căn cứ tình hình thực tế, cao điểm từ cuối tháng 5 đến kết

thúc tháng 6 năm 2024, đồng loạt tổ chức các hoạt động cộng đồng như: Mít tinh, phong trào ra quân làm vệ sinh môi trường, trồng cây xanh, thu gom, xử lý chất thải. Phát động Chiến dịch chung tay bảo vệ tài nguyên, bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu bằng các hành động thiết thực, hiệu quả. Treo băng rôn, pano, áp phích (khuyến khích sử dụng từ các vật liệu có tính thân thiện môi trường) tại các cơ quan, đơn vị, địa điểm công cộng phù hợp để đẩy mạnh tuyên truyền chủ đề Ngày Môi trường thế giới năm 2024 đạt tính lan tỏa cao.

ĐÔNG THẢO
(tổng hợp)

*** Nguồn: Bộ Tài nguyên và Môi trường**

MÔ HÌNH ỨNG DỤNG HIỆU QUẢ CỦA TRUNG TÂM KHUYẾN NÔNG TÂY NINH:

TUẦN HOÀN TRONG NUÔI XEN CANH CÁ RÔ ĐỒNG - LÚA, KẾT HỢP VỚI CHUỖI LIÊN KẾT SẢN XUẤT, TIÊU THỤ

Tây Ninh nằm trong vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, với đặc điểm địa hình chuyển tiếp giữa núi và đồng bằng, khí hậu tương đối ôn hoà, thêm tiềm năng quý đất đồi dào, tất cả những điều này là điều kiện thuận lợi cho phát triển nông nghiệp. Tổng diện đất trồng lúa năm 2021 là 147.870 ha tập trung ở các huyện Châu Thành, Gò Dầu, Bến Cầu, Dương Minh Châu và thị xã Trảng Bàng, với năng suất bình quân 54,74 tạ/ha. Hầu hết nông dân đều sử dụng phân bón hoá học trong canh tác, làm đất ngày càng nghèo kiệt dinh dưỡng, dẫn đến năng suất lúa giảm.

Mặt khác, Tây Ninh có điều kiện thuận lợi về tự nhiên, có hệ thống thủy lợi hồ Dầu Tiếng - Phước Hoà, các hệ thống kênh Đông, kênh Tây, kênh cấp 1,2,3 và nguồn nước sông Vàm Cỏ Đông tạo điều kiện thuận lợi cho việc phát triển cây lúa và nuôi trồng thủy sản. Tổng diện tích nuôi thủy sản trên địa bàn tính năm 2021 là 577,36 ha (số liệu theo niên giám thống kê năm 2021). Người dân nuôi tập trung dẫn đến tình trạng ô nhiễm nguồn nước ngày càng gia tăng gây ảnh hưởng đến môi trường nuôi thủy sản. Trong những năm qua, người dân Tây Ninh sau các mùa lũ thường nuôi cá rô đồng trong các ao quanh nhà để làm nguồn thực phẩm cho gia đình vì cá rô đồng thường dễ nuôi, thích hợp với môi trường đồng ruộng, thích ăn tầng đáy và sử dụng nhiều loại thức ăn.

Với những yếu tố trên, mô hình “Tuần hoàn trong nuôi xen canh cá rô đồng - lúa kết hợp chuỗi liên kết sản xuất - tiêu thụ” đã được Trung tâm Khuyến nông Tây Ninh triển khai hiệu quả ở xã Phước Chỉ, thị xã Trảng Bàng, Tây Ninh, nhằm góp phần phát triển nông nghiệp bền vững vào bảo vệ môi trường sinh thái, tăng hiệu quả kinh tế.

PHƯƠNG PHÁP THỰC HIỆN XEN CANH CÁ-LÚA

Mô hình được thực hiện tại hộ ông Lâm Thanh Hồng - thành viên Hợp tác xã (HTX) dịch vụ nông nghiệp-nuôi trồng thủy sản Tràm Cát, ngụ ấp Phước Long, xã Phước Chỉ, thị xã Trảng Bàng, tỉnh Tây Ninh, với diện tích thực hiện là 0,5 ha. Ruộng nước có nguồn nước sạch và chủ động thoát nước tốt, nước có độ pH dao động từ 7-8; đất sạch sẽ và ít nhiễm phèn, phù hợp để nuôi xen canh cá-lúa. Theo hướng dẫn của Trung tâm gia đình ông đã cải tạo ruộng lúa phù hợp để nuôi xen canh cá-lúa. Bờ bao quanh có chân bờ rộng 1-2m, mặt bờ rộng 2-4m, bao lưới xung quanh bờ để tránh thất thoát cá vào mùa nước lũ. Mương bao chiếm 20% diện tích ruộng, cách bờ 0,5m (tránh đất từ bờ lẫn

Lãnh đạo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cùng Trung tâm Khuyến nông khảo sát mô hình

Ruộng nuôi cá rô đồng kết hợp lúa

Điểm trình diễn thực hiện mô hình nuôi cá rô đồng kết hợp lúa

xuống mương), đáy mương rộng 1,5-2m và chiều cao của mương là 1-1,5m. Đối với cống thoát nước cần xử lý các tác nhân gây hại như côn trùng, ốc... để cho lúa và cá phát triển tốt; lấp các hang, dọn cỏ xung quanh bờ ruộng và bón vôi bờ ao mương rồi phơi 2-3 ngày. Cho nước vào ruộng vài ngày rồi tháo cạn, bắt hết những loài cá tạp và địch hại của cá, làm sạch cỏ và san phẳng đáy mương.

Chọn giống lúa OM 5451 để sử dụng cho mô hình, còn cá rô giống chọn những con cá nhanh nhẹn, bơi giỏi, không bệnh tật (mô hình sử dụng cá rô đồng được cung cấp từ thành viên của HTX Tràm Cát với đặc tính phù hợp với đồng ruộng Phước Chỉ, phù hợp với thị hiếu đa số người tiêu dùng); mật độ thả 10 con/m², kích cỡ giống > 5 cm, trước khi thả ngâm bao cá giống vào trong nước và thả vào lúc sáng sớm để cá không bị sốc (tổng lượng cá giống khoảng 10.000 con). Điều cần chú ý là thả cá giống sau vụ lúa vài ngày để bảo đảm thu hoạch cá và lúa đồng loạt. Lúc đầu cá giống được thả ở mương ao (chưa lên mương ruộng), sau khi xạ lúa khoảng 45 ngày (khi lúa đẻ nhánh xong) thì dâng nước lên cho cá vào ruộng.

Ông Lâm Thanh Hồng - chủ cơ sở thực hiện mô hình cho

biết, nuôi xen canh cá - lúa có thể ăn lúa rụng, côn trùng; tuy nhiên nuôi cá với mật độ 10 con/m², phải cần bổ sung thêm thức ăn công nghiệp để đảm bảo cho cá phát triển tốt. Cần kiểm soát tốt lượng thức ăn cho cá, tránh dư thừa làm ô nhiễm nước dễ dẫn đến phát sinh bệnh trên cá, vừa tiêu tốn thức ăn cao. Khi ao cá bị bẩn giảm lượng thức ăn của cá và thay nước. Khi sử dụng vitamin, khoáng chất cho cá, dồn cá xuống mương vài ngày, cho cá ăn bằng cách trộn với thức ăn và rải phân bổ đều ở nhiều vị trí trong mương. Để chăm sóc lúa trong mô hình kết hợp cá - lúa thì ruộng nuôi trong mô hình kết hợp không khác gì ruộng nuôi thông thường; cần làm đất, bón vôi chăm sóc lúa như bình thường; theo dõi thường xuyên để phát hiện kịp thời sâu bệnh; khi phát hiện sâu bệnh phải dồn cá xuống mương để phun thuốc cho lúa. Phương pháp bón phân cá cho lúa gồm 2 lần: lần 1 là 12 ngày kể từ ngày xuống giống (lượng ruốt cá cần sử dụng để ủ phân cá là 40kg, lượng kali sinh học cần cung cấp thêm cho lúa là 2kg); lần 2 là 28 ngày kể từ ngày xuống giống (lượng ruốt cá cần sử dụng để ủ phân là 30kg, lượng kali sinh học cần bổ sung là 1kg). Trong suốt quá trình canh tác lúa, nhờ có cá ăn sâu rầy nên cây lúa phát

triển rất tốt, ruộng lúa ít cỏ dại, không phải sử dụng thuốc bảo vệ thực vật mà cây lúa vẫn phát triển, không bị sâu rầy phá hoại. Thay nước khi phát hiện nước có mùi hôi và cạn dần để đảm bảo lượng oxy hoà tan trong nước, chỉ thay khoảng 20-30% để tránh cá bị sốc. Bón vôi quanh bờ rào đầu mùa mưa, thường xuyên dọn cỏ quanh bờ.

Ông Hồng cũng giải thích cận kề phương pháp ủ phân cá từ phụ phẩm của cá với chế phẩm EM mà Trung tâm Khuyến nông đã hướng dẫn như sau: xay nhuyễn ruốt cá và đầu cá; trộn ruốt cá và đầu cá đã xay với chế phẩm EM, rải mật đường theo tỷ lệ 10kg ruốt và đầu cá + 200gram chế phẩm EM + 0.5kg rải mật đường; trộn đều, cho vào thùng và đậy kín; sau 15 ngày, bổ sung thêm 10 lít nước và 0,5kg rải mật (cho 10kg ruốt cá); đảo đều và tiếp tục đậy kín khoảng 20-25 ngày là thu được phân cá để bón cho lúa. Phân cá được trộn với mùn cưa và rải bón trực tiếp cho lúa.

HIỆU QUẢ CỦA MÔ HÌNH

Cá rô nuôi trong vòng 3 tháng là có thể thu hoạch cùng lúc với thu hoạch lúa (khi cá đạt trọng lượng khoảng 80gram/con). Bơm nước hạ dần mức nước để cá tập trung ở mương bao, lấy lưới kéo cá lại, số còn lại tát cạn và thu hoạch bằng

tay. Cá thu hoạch được khoảng 700kg/0,5ha (cá thu hoạch cung cấp lại cho HTX Tràm Cát sơ chế, đóng gói và tiêu thụ) với lợi nhuận khoảng 25 triệu; còn lúa thu được khoảng 2,4 tấn với lợi nhuận hơn 10 triệu đồng. Bên cạnh đó, mỗi năm canh tác 2 vụ lúa, rơm rạ được bỏ lại để vi sinh vật phân huỷ tạo hữu cơ cho đất và tạo nguồn thức ăn cho cá ở vụ sau (giun, côn trùng...). Phụ phẩm từ cá (ruột cá, đầu cá) được ủ với chế phẩm EM sản xuất thành phân cá bón cho lúa ở vụ sau. Song song đó, Trung tâm Khuyến nông phối hợp với HTX Tràm Cát xây dựng chuỗi liên kết sản xuất - tiêu thụ cá rô đồng, đưa ra các giải pháp đa dạng hoá sản phẩm từ cá rô như: sơ chế đóng gói cá rô đông lạnh, khô cá rô, mắm cá rô... cung cấp cho thị trường để nâng cao hiệu quả kinh tế cho người sản xuất.

Thạc sĩ Hà Thanh Tùng - Giám đốc Trung tâm Khuyến Nông Tây Ninh cho biết: Giải pháp “Tuần hoàn trong nuôi xen canh cá rô đồng - lúa kết hợp với chuỗi liên kết sản xuất - tiêu thụ” được ứng dụng trong hệ thống HTX Nông nghiệp - Nuôi trồng thủy sản Tràm Cát đã đem lại hiệu quả kinh tế rõ rệt cho người nông dân, là một hướng đi mới trong việc phát triển nông nghiệp hữu cơ. Giải pháp tạo ra hệ sinh thái khép kín nhằm giảm chi phí đầu vào, nâng cao hiệu quả kinh tế cho người sản xuất; cùng với kết hợp chuỗi liên kết sản xuất, tiêu thụ giúp cân đối được cung và cầu trong hệ thống chuỗi, giúp phát triển nông nghiệp xanh và bền vững, gia tăng chuỗi giá trị cho ngành nông nghiệp, tăng hiệu quả kinh tế trên cùng một diện tích đất. Toàn bộ quy trình của mô hình, từ khâu cá giống đến thành phẩm đều được thực hiện trong hợp tác xã. Phụ phẩm từ chế biến cá được tận dụng làm phân cá bón cho lúa

Thu hoạch cá sau 3 tháng nuôi

giúp tiết kiệm được chi phí mua phân bón hoá học; ruộng nuôi cá - lúa ít sâu, bệnh hại trên lúa do đó giảm được chi phí thuốc bảo vệ thực vật. Bên cạnh đó, giải pháp giúp cải tạo hệ vi sinh vật đất giúp đất tơi xốp, giảm thoái hoá, bạc màu, cải thiện hệ sinh thái đất, làm cho đất trở nên màu mỡ hơn; góp phần giảm tình trạng ô nhiễm môi trường do không sử dụng phân bón hoá học và thuốc bảo vệ thực vật; giảm lượng thức ăn công nghiệp cho cá, các phụ phẩm từ chế biến cá được sử dụng làm phân bón, không thải ra môi trường. Việc thực hiện giải pháp còn góp phần tạo việc làm cho lao động nông thôn; cung cấp sản phẩm sạch, an toàn cho người tiêu dùng. Hình thành chuỗi liên kết-tiêu thụ giúp HTX chủ động cân đối hợp lý giữa nguồn cung và cầu, người sản xuất tránh được tình trạng “được mùa, mất giá” do không có đầu ra ổn định.

Qua 3 năm thực hiện (từ năm 2021 đến tháng 12/2023), mô hình “Tuần hoàn trong xen canh cá rô đồng-lúa kết hợp với chuỗi liên kết sản xuất- tiêu thụ” diện tích ứng dụng đã nâng lên rõ rệt khi đạt hiệu quả tích cực (Trảng Bàng đã có khoảng 25ha, huyện Bến Cầu 2ha), hiện Trung tâm Khuyến nông đang mở rộng mô hình ở những

Sản phẩm cá rô tươi của HTX Tràm Cát

địa bàn ven sông, phù hợp mô hình cá - lúa, qua đó góp phần phát triển nông nghiệp theo hướng hữu cơ. Ông Lưu Châu Tâm, ấp Bàu Tràm Lớn, xã Tiên Thuận, huyện Bến Cầu cho biết, ông phối hợp Trạm Khuyến nông Bến Cầu thực hiện mô hình trên diện tích 1ha (thời gian từ tháng 9 đến tháng 12/2023), thả nuôi 20.000 con cá giống, được nhà nước hỗ trợ 50% chi phí giống và thức ăn. Qua thời gian thực hiện mô hình, ông đã thu được lợi ích kép cả trong việc nuôi cá và trồng lúa với lợi nhuận thu được trên 60 triệu đồng/ha; cùng với việc bảo vệ môi trường sinh thái cho đồng ruộng cũng như cung cấp lượng cá sạch, an toàn cho người tiêu dùng. Gia đình ông sẽ tiếp tục duy trì thực hiện mô hình cho những năm sau.

Để hướng đến một nền nông nghiệp bền vững, nông nghiệp hữu cơ thì tìm kiếm phương pháp mới là rất cần thiết. Mô hình “Tuần hoàn trong nuôi xen canh cá rô đồng - lúa, kết hợp với chuỗi liên kết sản xuất, tiêu thụ” là giải pháp điển hình mang lại nhiều lợi ích và hiệu quả, tiến tới xây dựng vùng sản xuất lúa hữu cơ; góp phần nâng cao hiệu quả kinh tế trên một đơn vị diện tích, góp phần bảo vệ sinh thái tại địa phương.

HẢI ÂU

CÔNG TÁC PHỐI HỢP XÂY DỰNG TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC CỦA ICHI SKILL TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TÂY NINH

□ TRẦN VĂN KHÔI

Phó Tổng Thư ký Hội Khoa học Tâm lý và Giáo dục tỉnh Tây Ninh

Dự án Trường học hạnh phúc lần đầu tiên tổ chức bởi UNESCO Bangkok năm 2014 đã thực hiện các cuộc khảo sát và hội thảo với các trường học, bao gồm các khách thể là học sinh, giáo viên, phụ huynh và hiệu trưởng, nhằm xác định các yếu tố tạo nên một trường học hạnh phúc. Việt Nam cũng tham gia vào quá trình này.

Ngày 22.4.2019, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã tổ chức lễ phát động “Triển khai Kế hoạch nâng cao năng lực ứng xử sư

phạm, đạo đức nhà giáo vì một trường học hạnh phúc” hướng tới việc giúp các em học sinh có một môi trường học tập tốt nhất. Các em sẽ cảm thấy vui vẻ và hứng thú với việc đến trường hằng ngày, với những môn học, những bài giảng. Đồng thời, việc học sinh có hứng thú với môn học sẽ giúp thầy cô có thêm động lực giảng dạy và sáng tạo những phương pháp dạy học mới để các em hứng thú với môn học hơn nữa.

➤ “TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC” LÀ GÌ?

Theo PGS.TS Chu Cẩm Thơ, Phó trưởng phụ trách Ban Nghiên cứu đánh giá giáo dục, Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam, một trường học hạnh phúc là trường học tự xây dựng cho mình mục tiêu, sứ mệnh phù hợp với người dạy, người học và bối cảnh giáo dục mà nhà trường được đặt vào; trong đó có mục tiêu “làm cho các cá nhân, tập thể trong đó yêu trường, yêu lớp, cùng tiến bộ trên cơ sở những giá trị tốt đẹp”. Với các nhà trường hiện nay, bà cho rằng có thể tập trung vào ba giá trị cốt lõi mà Bộ GD&ĐT đã lựa chọn: An toàn, Yêu thương và Tôn trọng.

An toàn được hiểu bao gồm cả về thể chất và tinh thần. Điều kiện đủ là trường học cần có tối thiểu những cơ sở vật chất, nhân lực để bảo đảm an toàn cơ bản và đảm bảo an toàn về tinh thần. Điều đó chỉ có thể làm được khi quản lý nhà trường, giáo viên, nhân viên, học sinh đều có nhận thức đầy đủ về vai trò, trách nhiệm của bản thân; những quy định pháp lý mà họ được bảo vệ, phải

tuân thủ, và nhất là có đầy đủ chuyên môn nghiệp vụ để thực hiện tốt nhiệm vụ của mình.

Thế nhưng, những năm gần đây các em học sinh, giáo viên phải đương đầu với nhiều vấn nạn khác nhau như: nghiện mạng xã hội, xâm hại tình dục và đặc biệt là bạo lực học đường, ... Cụ thể: tính từ ngày 01/9/2021 cho đến ngày 05/11/2023 cả nước xảy ra 699 vụ bạo lực học đường liên quan đến 2.016 học sinh, trong số đó có 854 học sinh là nữ. “Nếu tính tỷ lệ với con số

đó thì bình quân, cứ khoảng 50 cơ sở giáo dục thì xảy ra một vụ bạo lực học đường”. Từ đó có thể thấy việc xây dựng một môi trường giáo dục hạnh phúc có đầy đủ 3 tiêu chí: yêu thương, an toàn và tôn trọng là vô cùng quan trọng.

➤ THỰC TRẠNG VIỆC PHỐI HỢP “XÂY DỰNG TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC” CỦA ICHI SKILL TẠI TÂY NINH

Trường học hạnh phúc, hiểu một cách đơn giản nhất,

là mỗi ngày đến trường giáo viên, học sinh (GV, HS) đều vui. Vì thế, nhiệm vụ của các thầy cô không chỉ đơn giản là lên lớp với những bài giảng trong sách vở và những vận dụng thực tế, mà còn là làm thế nào để đối với các con, trường học trở thành một nơi thú vị để sống và học được những điều thú vị để làm. Đó là một mục tiêu mà tất cả chúng ta đều hướng đến vì tương lai của các HS. Vì thế, sứ mệnh của người thầy lại càng trở nên thiêng liêng và cao cả hơn bao giờ hết.

Hưởng ứng việc “Xây dựng trường học hạnh phúc” trên cả nước, Trung tâm Nghiên cứu Giáo dục Kỹ năng sống (KNS) Ichi Skill tích cực triển khai, phối hợp xây dựng Trường học Hạnh phúc trên địa bàn tỉnh Tây Ninh trên 3 bình diện, bao gồm: con người, quá trình dạy và học, môi trường; dựa trên 3 nội dung cốt lõi bao gồm: yêu thương, an toàn và tôn trọng (UNESCO)

1. Về con người:

Ichi Skill đã triển khai một số hoạt động tác động vào bình diện con người cụ thể như sau:

● Với học sinh:

- Chương trình KNS của Ichi Skill hướng đến việc giúp học sinh biết cách xây dựng tình bạn đẹp, biết ơn gia đình - thầy cô giáo, tôn trọng sự khác biệt của nhau, đoàn kết giúp nhau trong học tập.

- Chuyên đề dưới sân trường: Xây dựng tình bạn đẹp, giá trị của lòng biết ơn, phòng cháy chữa cháy, phòng tránh xâm hại tình dục, phòng tránh các chất gây nghiện,...

- Một số nội dung trong chương trình KNS: Kỹ năng ứng xử với bạn bè, kỹ năng hòa nhập môi trường mới, tôn trọng người lao động, cảm thông trong gia đình, giá trị của tình bạn...

- Học kỳ quân đội.

● Với cán bộ, nhân viên nhà trường:

- Ichi Skill cũng chú trọng vào việc chăm sóc tinh thần cho các cán bộ, thầy cô giáo. Ngôi trường hạnh phúc được hình thành bởi văn hoá ứng xử với nhau: giữa Ban Giám hiệu - Hội đồng sư phạm - học sinh hay Học sinh với học sinh, nhà trường và gia đình, ... Vì chỉ khi hiệu trưởng hạnh phúc, thầy cô hạnh phúc, thì học sinh cũng sẽ dễ dàng cảm thấy hạnh phúc hơn.

- Những chuyên đề dành riêng cho các cán bộ nhà trường như: quản lý cảm xúc, cân bằng trong công việc,...

- Những buổi tập huấn, thảo luận nâng cao chất lượng dạy học và chất lượng cuộc sống được tổ chức thường xuyên, nhất là vào đầu năm học.

2. Về quá trình dạy và học:

- Nội dung chương trình KNS của Ichi Skill tạo nên những tiết học nhấn mạnh vào việc thực hành và tinh thần hợp tác giữa học sinh với nhau, khuyến khích tính tích cực chủ động - sáng tạo ở các em học sinh.

- Đồng thời chương trình kỹ năng sống của Ichi được triển khai theo quy tắc tiến trình, những kỹ năng được xây dựng và hình thành dần dần để tạo thành phản xạ.

- Một số hoạt động tác động vào bình diện ‘quá trình dạy và học’ cụ thể như sau:

+ Lồng ghép những chủ đề Stem vào chương trình KNS để học sinh có cơ hội sáng tạo và thực hành, đồng thời học sinh có cơ hội hợp tác - phản biện trong quá trình tạo ra sản phẩm.

+ Những chuyên đề thực tế - sân khấu hóa tại sân trường để các em hình dung được rõ nét nhất hiện trạng rủi ro hoặc những kỹ năng phòng tránh khi có hỏa hoạn, xử trí khi bị đuối nước, xử trí khi bị điện giật, an toàn ngoài cổng trường...

+ Những tiết học ngoài trời: Nơi các bạn HS có thể cùng tham gia tổ chức trò chơi dân gian, các hoạt động teambuilding, các trò chơi vận động,...

+ Những buổi ngoại khóa như tham quan trải nghiệm nông trại vui vẻ, thực hành làm nội trợ, làm bánh dân gian,....

3. Về môi trường:

Trong những hoạt động của Ichi Skill, Ichi luôn chú tâm đến việc tạo ra một môi trường học tập vui vẻ, an toàn. Đồng thời nội dung chương trình kỹ năng sống cũng trang bị cho các em những kỹ năng để các em tự bảo vệ bản thân trên cả hai khía cạnh sức khỏe thể chất và sức khỏe tinh thần.

Một số hoạt động tác động vào bình diện “môi trường” cụ thể như sau:

+ Là một trong những đơn vị tiên phong trong việc ứng

dụng công nghệ vào quá trình xây dựng phần mềm giảng dạy kỹ năng sống để tạo ra những tiết học sinh động - hấp dẫn.

+ Kết hợp với một số đơn vị tổ chức: Ngày hội chào mừng năm học mới, ngày hội Tết Trung thu, Ngày hội Stem - robotic, ...

Bên cạnh việc tổ chức giảng dạy chương trình xuyên suốt năm học, Công ty ICHI SKILL còn phối hợp với các nhà trường tổ chức các buổi chuyên đề kỹ năng sống cho các em học sinh các trường Tiểu học và Trung học cơ sở, tiêu biểu là các chuyên đề:

- Chuyên đề “Xây dựng tình bạn đẹp và phòng tránh bạo lực học đường” tổ chức tại các trường THCS. Chuyên đề đã góp phần giáo dục phẩm chất, đạo đức cho các em học sinh, giúp các em trân trọng và xây dựng được tình bạn đẹp, thông qua đó phòng tránh được bạo lực học đường, xây dựng được nét văn hóa trong học đường.

- Chuyên đề “Giáo dục giới tính” tổ chức tại các trường THCS. Chuyên đề giúp các học sinh nhận thức được giáo dục giới tính có vai trò quan

trọng trong việc hình thành nhân cách của trẻ. Việc lồng ghép giáo dục giới tính cho học sinh trong trường học nhằm giúp các em nâng cao hiểu biết về việc chăm sóc sức khỏe sinh sản và giới tính vị thành niên. Giúp em hiểu rõ được những thay đổi của tâm sinh lý khi bước vào tuổi dậy thì, những hậu quả khi yêu không đúng cách. Từ đó nâng cao ý thức bảo vệ sức khỏe giới tính và cách để xử lý những tình huống gặp phải khi học sinh bước vào tuổi dậy thì.

- Chuyên đề “Giá trị lòng

biết ơn” tổ chức tại các trường Tiểu học. Chuyên đề giúp các em học sinh hiểu được thế nào là giá trị lòng biết ơn. Biết ơn cha mẹ, công ơn sinh thành, nuôi dạy từ đó hiểu thảo hơn, vâng lời ba mẹ nhiều hơn; Biết ơn thầy cô dạy bảo, ngoan và chăm chỉ hơn trong học tập... Đặc biệt, biết nhận lỗi khi sai phạm và biết ơn những người đã giúp mình biết được lỗi lầm và khắc phục.

- Chuyên đề “An toàn Phòng cháy chữa cháy - Kỹ năng Phòng cháy chữa cháy” tổ chức tại các trường Tiểu học và THCS. Chuyên đề giúp các em nhận biết được các nguyên nhân gây hỏa hoạn, nắm được những biện pháp phòng chống hỏa hoạn và kỹ năng ứng phó thoát hiểm khi gặp hỏa hoạn, hình thành kỹ năng thoát khỏi hỏa hoạn khi không có người lớn bên cạnh.

- Chuyên đề “Tiếng lòng” là một món quà ý nghĩa dành cho các bạn Tiểu học. Chuyên đề giúp các em học sinh nói lên được tiếng lòng của mình với cha mẹ, những tâm tư tình cảm mà các bạn chưa thể bày tỏ.

- Cuộc thi “Thầy cô trong trái tim em” nhằm tri ân, tôn vinh, những thầy giáo, cô giáo và tạo cơ hội để học sinh bày tỏ những câu chuyện, những kỷ niệm sâu sắc về thầy cô giáo

mà các em yêu quý. Kết quả cuộc thi, Ban tổ chức đã nhận được rất nhiều video từ các em học sinh tiểu học và trung học cơ sở về những câu chuyện, những kỷ niệm sâu sắc với giáo viên đã làm thay đổi cuộc sống của các em, những ước mơ và mong muốn của các em trong tương lai.

Bên cạnh đó, Công ty IChi Skill đã phối hợp với các Huyện Đoàn tổ chức các chuyên đề tập huấn “Nâng cao kỹ năng phòng chống bạo lực, xâm hại trẻ em cho chỉ huy đội và thiếu nhi nông cốt” huyện.

Ngoài ra, Công ty ICHI SKILL còn tổ chức các khóa “Hè vui vẻ” dành cho các bạn học sinh khối Tiểu học và THCS. Các chủ đề như: MC đa tài, Môi trường xanh, An toàn khi đi du lịch, Sức mạnh của đoàn kết, Mùa hè ý nghĩa, Học kỳ quân đội, Trải nghiệm hè quân ngũ,...

➤ ĐỊNH HƯỚNG CỦA ICHI SKILL TRONG CÔNG TÁC PHỐI HỢP XÂY DỰNG “TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC” TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TÂY NINH NĂM 2024

Trong năm 2024, Ichi Skill

sẽ tiếp tục hành động để hướng tới mục tiêu lan rộng mô hình “Trường học hạnh phúc” đến từng đơn vị trường học để mỗi ngày đi học của các em học sinh là một ngày vui.

Những hành động cụ thể:

- Nghiên cứu và lồng ghép thêm các tiêu chí trong mô hình “Trường học hạnh phúc” trong chương trình KNS, chuyên đề.

- Cập nhật những công nghệ mới nhất vào công tác giảng dạy.

- Phát triển thêm nhiều chuyên đề cho học sinh và đặc biệt là những chuyên đề cho cán bộ, nhân viên nhà trường dựa trên những tiêu chí cốt lõi của trường học hạnh phúc.

- Lan rộng thêm những chuyên đề ý nghĩa đặc biệt là nhóm chuyên đề “Tự bảo vệ” đến những điểm trường mới trên địa bàn.

- Tiếp tục đồng hành với các đơn vị trường học trên địa bàn Tây Ninh trao đổi - nâng cao kinh nghiệm triển khai mô hình trường học hạnh phúc.

Sự tôn vinh, kính trọng đối với nhà giáo không chỉ ở kiến thức uyên thâm hay ở tài nghệ sư phạm mà quan trọng hơn cả là ở sự mô phạm về phẩm

chất đạo đức, lòng yêu nghề, yêu trò, sự mẫu mực trong lối sống, ở giá trị cao cả và trong sáng của nhân cách nhà giáo. Hiểu được điều đó, bằng sự yêu thương học trò với tất cả trái tim và tấm lòng nhân ái của mình, Ichi Skill luôn lan tỏa cho các con niềm tin và tình yêu vào cuộc sống, vào tương lai bằng chính những ứng xử đầy tính nhân văn của mình; làm cho mỗi lớp học, mỗi ngôi trường thực sự trở nên hạnh phúc, mỗi ngày đến trường của các con thực sự là một ngày vui.

ICHI SKILL với tầm nhìn phần đầu phát triển trở thành đơn vị hàng đầu đáng tin cậy về đào tạo và huấn luyện kỹ năng cho học sinh ở tất cả các cấp bậc. Sứ mệnh là đơn vị đi đầu trong nghiên cứu và chuyển giao công nghệ tiên tiến trong lĩnh vực giáo dục để học sinh được trang bị đầy đủ những kiến thức và kỹ năng, năng động sáng tạo, có năng lực nền tảng vững chắc cho tương lai. IChi Skill luôn rất tự hào và hạnh phúc với phương châm: “Trách nhiệm - Sáng tạo - Khát vọng - Phát triển”.

T.V.K

Lương y PHẠM HOÀNG SANG

TỰ HÀO NỐI TIẾP TRUYỀN THỐNG 3 THẾ HỆ GIA ĐÌNH

HÀNH NGHỀ Y HỌC CỔ TRUYỀN

Cứ mỗi sáng thứ năm hàng tuần, góc phố nơi có Phòng Chẩn trị của Hội Đông y huyện Gò Dầu lại trở nên nhộn nhịp, tập nập người đến khám - chữa bệnh. Điều đặc biệt là bệnh nhân không chỉ có các xã nằm trên địa bàn huyện Gò Dầu, mà còn cư ngụ ở những địa phương lân cận như Trảng Bàng, Bến Cầu...

Điều thu hút các bệnh nhân đến với phòng khám bệnh này không chỉ vì Hội

Đông y huyện Gò Dầu là đơn vị uy tín, lá cờ đầu ngành Đông y Tây Ninh; nơi có thái độ tiếp đón bệnh nhân niềm nở; ân cần, chi phí cấp thuốc điều trị thấp... Mà quan trọng hơn là chữa bệnh và điều trị chính là Lương y Phạm Hoàng Sang - Phó Chủ tịch Hội Đông y huyện Gò Dầu, người thừa kế những truyền thống, kinh nghiệm quý báu của gia đình đã có 03 đời hành nghề y học cổ truyền ở Tây Ninh.

➤ TỰ HÀO TRUYỀN THỐNG GIA ĐÌNH

Sinh ra trong gia đình có truyền thống hành nghề y học cổ truyền: ông nội Lương y Phạm Văn Chính, cha là Lương y Phạm Văn Huyền đều là những Lương y có tay nghề cao, được bệnh nhân tín nhiệm; ngay từ nhỏ Phạm Hoàng Sang đã được tiếp xúc với việc khám - chữa bệnh theo phương pháp Đông y. Từ 6 tuổi anh đã theo ông nội và cha làm quen với cây thuốc quanh nhà, học phối thuốc trên sân; 9 tuổi đã biết châm cứu vào các huyệt vị cơ bản (được cha dạy châm cứu vào miếng xấp, cây chuối, thịt gà... để làm quen dần với cách châm cứu trước khi thực hành trên người).

Không chỉ chọn y học cổ truyền vì truyền thống gia đình mà bản thân Phan Hoàng Sang luôn có những ước mơ, đam mê với ngành này khi tiếp xúc với nhiều bệnh nhân, nhiều cảnh ngộ, cuộc đời khác nhau và cả sự kính trọng, biết ơn của họ khi được ông nội và cha chăm sóc, điều trị hết bệnh. Năm 2000, sau khi tốt nghiệp Trường Trung học Y tế Tây Ninh, Sang

về lại địa phương (xã Phước Trạch, huyện Gò Dầu) làm Chủ tịch Hội Đông y xã suốt 3 năm cho đến khi về công tác tại Hội Đông y huyện Gò Dầu từ 2003 cho đến nay. Trong suốt gần 25 năm ấy, Sang vẫn là một lương y tận tụy với nghề - với bệnh nhân; góp phần phát triển nền y học cổ truyền Việt Nam, góp phần đưa Hội Đông y huyện Gò Dầu trở thành lá cờ đầu của ngành Đông y tỉnh Tây Ninh.

Nhà Sang có 8 anh em thì đã có 6 người theo y học cổ truyền: anh cả Phạm Hoàng

Phước mở phòng khám Phước Khánh Đường ở Gò Dầu; Phạm Hoàng Sang là anh hai; em trai Phạm Hoàng Vinh làm Phó Chủ tịch Hội Đông y thành phố Tây Ninh; em kế Phạm Hoàng Giang là Đông y sĩ Phòng khám Long Khương - Hòa Thành; em gái Phạm Thị Mỹ Hạnh- Thạc sĩ, Bác sĩ y học cổ truyền Viện nghiên cứu Y học cổ truyền thành phố Hồ Chí Minh; cuối cùng là em trai Phạm Hoàng Phúc - Đông y sĩ, có phòng khám ở tỉnh Bình Dương khi đến nơi này

lập nghiệp. Không những thế, con gái y sĩ Phạm Hoàng Sang cũng đang là sinh viên năm cuối Đại học Y dược thành phố Hồ Chí Minh; thế hệ thứ 4 dòng họ Phạm cũng không ít người theo truyền thống gia đình. Học theo tổ nghề, học cùng người thân, bạn bè những bài thuốc quý, những kinh nghiệm dân gian hay để nâng cao tay nghề, lương y Phạm Hoàng Sang luôn ghi nhớ lời ông nội dạy: “Làm y phải có tâm, phải giỏi chuyên môn, phải có tài mới phục vụ nhân dân tốt được” và nhất là câu răn dạy nằm lòng về y đức: “Phải bồi đức, đức mới cao” làm phương châm hoạt động cho nghề. Bài thuốc cổ truyền của gia đình “Tế để thang” trị men gan cao, gan nhiễm mỡ được Sang và các anh em gìn giữ, lưu truyền, ứng dụng trị bệnh cho bà con ngày càng phát huy hiệu quả. Sang cũng đang theo học chuyên tu tại Viện nghiên cứu Y học cổ truyền thành phố Hồ Chí Minh, chuyên sâu về Đông y (khi tốt nghiệp sẽ là lương y cao cấp). Những hiểu biết là Đông y, về kinh nghiệm, bài thuốc dân gian là vô tận, Sang xác định phải học hỏi không ngừng để trở thành một lương y giỏi; và truyền thống quý báu của gia đình sẽ là nền tảng, là bộ phận cho anh trên con đường ấy.

Lương y Phạm Hoàng Sang thăm hỏi bệnh nhân trước khi khám bệnh

➤ MỘT LƯƠNG Y TẬN TỤY VỚI NGHỀ

Bà Nguyễn Thị Đan, 70 tuổi (ấp Phước Hòa, xã Phước Chỉ) bị thoái hóa khớp và hở van tim, đi cùng “hội chị em cao tuổi” hơn 10 người với đủ các loại bệnh (như bà Nguyễn Thị Thận, 60 tuổi, ấp Bình Hòa, xã Phước Bình bị gan nhiễm mỡ và thoái hóa khớp; bà Nguyễn Thị Rảnh, 57 tuổi ở ấp Phước Trung, xã Phước Chỉ, bị đau khớp xương; bà Nguyễn Thị Dung, 65 tuổi ở ấp Phước Thạnh, xã Phước Bình, bị giãn tĩnh mạch và suy tim...), cứ hàng tuần lại rủ nhau sang Hội Đông y huyện Gò Dầu khám bệnh, bốc thuốc. Bà vui vẻ kể: “Chú Sang tốt lắm, thăm hỏi cẩn thận trước khi

khám, lại còn dặn dò chu đáo việc dùng thuốc. Mà chú vui vẻ lắm, chọc mấy người già như tui cười suốt. Tay nghề thì khỏi chê, chú có kinh nghiệm và mát tay lắm. Tui bị tim và khớp đều là bệnh nặng, vậy mà theo chú điều trị gần một năm đã khỏe nhiều lắm!”. Mấy bà bạn cùng đi cũng đồng tình: “Chú Sang giỏi lắm, uống thuốc chú cho là thấy hiệu quả liền, thấy bệnh khỏe dần mấy chị mừng lắm, mà thuốc ở đây cũng rất rẻ, vậy nên tuần nào mấy chị cũng qua đây dù có hơi xa”. Với Sang, các bệnh nhân đều như người thân, bạn bè vì hầu hết đều có quá trình điều trị Đông y lâu dài. Lắng nghe từng nhịp mạch, nhịp tim, từng thay đổi nhỏ của huyết áp, Sang nhận ra ngay những thay đổi của bệnh trạng và điều chỉnh thang thuốc hợp lý, kịp thời, ân cần với từng bệnh nhân để họ không quá lo âu với bệnh tật của mình. Mọi người cũng rất quý Sang nên cứ đến phòng khám là lại tìm Sang, nhất định chờ Sang khám cho bằng được mới an tâm. Ở nhà, ở xóm có cây thuốc, rau trái gì làm được liệu được bà con đều chặt chiu, sưu tầm mang đến tặng Sang để nghiên cứu, bào chế thuốc. Mà Sang cũng rất thích những cây thuốc thông dụng, rẻ tiền

Lương y Phạm Hoàng Sang (bìa trái) dự Đại hội đại biểu Hội Đông y Việt Nam nhiệm kỳ 2020-2025

mọc ở quanh nhà, trên đồng ruộng, bờ sông như bình bát, lá ổi, cây kim ngân, cây sả, nhân trần, hoàn ngọc, trăm ổi, thù lù... Cây thuốc ở quanh ta và đôi khi rất hữu dụng, cần thiết nên Sang vẫn luôn động viên bà con cố gắng trồng một ít cây thuốc nam ở vườn nhà; Sang còn động viên bà con mua bảo hiểm y tế để bảo đảm được điều trị tốt khi bị bệnh hoặc khi có tai nạn bất ngờ. Chính niềm tin vào lương y Phạm Hoàng Sang đã làm bệnh nhân, làm bà con tin tưởng vào Đông y, tin vào sự kết hợp của Đông - Tây y trong điều trị bệnh.

Không chỉ được sự yêu mến, tin tưởng của bà con, Phạm Hoàng Sang còn có sự tin nhiệm của lãnh đạo huyện Gò Dầu về tay nghề và y đức của mình. Ông Nguyễn Chín Sớm - nguyên Trưởng ban Tuyên giáo huyện Gò Dầu (hiện nay là Chủ tịch Hội Khuyến học huyện) hồ hởi nhận xét “Hội Đông y huyện Gò Dầu là cơ sở hoạt động tốt, năng động, có hiệu quả, tạo được niềm tin cho nhân dân. Còn lương y Phạm Hoàng Sang được lãnh đạo huyện tuyệt đối tin nhiệm. Bản thân tôi và gia đình cũng như nhiều bệnh nhân khác đều tin vào tay nghề và y đức của anh, là bệnh nhân trung thành của anh”

➤ MỘT CÁN BỘ HỘI NHIỆT TÌNH, TÂM HUYẾT

Phạm Hoàng Sang đã có gần 25 năm làm cán bộ Hội Đông y, từ Chủ tịch Hội cấp xã cho đến Phó Chủ tịch huyện hội, anh luôn là một cán bộ tâm huyết, có trách nhiệm, vun đắp để Hội Đông y ngày càng phát triển, ứng dụng y học cổ truyền ngày càng tốt hơn, hiệu quả hơn. Từ việc học hỏi để nâng cao tay nghề, truyền nghề, đào tạo nghề cho những cán bộ Đông y cơ sở; sưu tầm, lưu truyền và phát huy những bài thuốc gia truyền qua việc báo cáo trong các hội thảo khoa

Lương y Phạm Hoàng Sang làm công tác thiện nguyện

học và ứng dụng vào điều trị; vận động xây dựng vườn cây thuốc nam; sưu tầm, bào chế thuốc theo bài thuốc dân gian... Mỗi một việc Sang đều làm với nhiệt huyết của một lương y, sự tận tâm của một cán bộ hội. Phạm Hoàng Sang còn là một người yêu thiện nguyện, không chỉ vì anh là một cán bộ hội Đông y mà còn vì tấm lòng của một người thầy thuốc. Vào những ngày đại dịch Covid-19 đang đến đỉnh điểm, cuộc sống bà con rất khó khăn vì giãn cách, là một thầy thuốc Đông y, được sự cho phép của chính quyền địa phương anh không chỉ đi thăm hỏi sức khỏe bà con, nhất là những người già yếu bệnh tật, neo đơn mà còn tự xuất tiền của gia đình mua lương thực, thực phẩm cứu trợ cho nhiều gia đình, chia sẻ phần nào những khó khăn trong lúc hoạn nạn.

Hội Đông y huyện Gò Dầu luôn nằm trong top dẫn đầu phong trào thi đua Khối thi đua Hội Đông y tỉnh suốt 20 năm qua với rất nhiều lần nhận cờ thi đua của UBND tỉnh; trong đó có sự đóng góp rất lớn của lương y Phạm Hoàng Sang. Anh là một lương y điển hình tiêu biểu của Hội Đông y Tây Ninh, người đã nhận được nhiều Bằng khen của Hội Đông y Việt Nam, UBND tỉnh và Hội

Đông y tỉnh; là người đại diện cán bộ hội viên Tây Ninh tham dự Đại hội đại biểu Trung ương Hội Đông y Việt Nam nhiệm kỳ 2020-2025; anh hiện đang là Ủy viên Ban Chấp hành Hội Đông y tỉnh nhiệm kỳ 2023-2028 và nhiều danh hiệu cao quý khác. Nhận xét về anh, BS CKII Ngô Kim Thuận - Chủ tịch Hội Đông y tỉnh cho biết: “Lương y Phạm Hoàng Sang là người có tâm và có tay nghề, mà ở lĩnh vực y học cổ truyền, tâm và tài phải đi đôi với nhau. Hội Đông y quý trọng, trọng dụng và gửi gắm niềm tin vào những cán bộ như Phạm Hoàng Sang”

Còn riêng với lương y Phạm Hoàng Sang anh luôn mơ ước truyền thống gia đình được nối tiếp, giữ gìn; mơ ước có sức khỏe để tiếp tục hành nghề, đáp lại tình cảm của bà con dành cho mình; mơ ước mỗi cán bộ Hội Đông y xã đều có định xuất phụ cấp để có thêm điều kiện thuận lợi phát triển ngành y học cổ truyền... Ước mơ rất nhiều nhưng lớn nhất với anh là làm tốt chức trách của một lương y bằng y đức và tay nghề của mình, mà điều ấy đòi hỏi sự học hỏi và nỗ lực không ngừng. Truyền thống gia đình đã cho anh bệ phóng và anh sẽ bước đi bằng đôi chân mạnh mẽ, tự tin của chính mình.

HẢI ÂU

ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC TỪ HỆ THỐNG HỘI THÀNH VIÊN, HỘI VIÊN TẬP THỂ:

KHẢO SÁT THỰC TRẠNG TUYỂN DỤNG LAO ĐỘNG CHUYÊN NGÀNH DƯỢC TẠI CÁC CƠ SỞ HÀNH NGHỀ DƯỢC TƯ NHÂN TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TÂY NINH NĂM 2023

□ ThS. NGUYỄN THỊ NGỌC HIẾU

Nhóm cộng sự Trường Trung Cấp Y Tế Tây Ninh

TÓM TẮT

Mục tiêu: Nhằm xác định thực trạng tuyển dụng lao động của các cơ sở hành nghề dược tư nhân tại Tây Ninh và các mối liên quan.

Phương pháp nghiên cứu: Cắt ngang mô tả có phân tích, thống kê tỷ lệ, tần số và tìm các mối liên quan với đối tượng nghiên cứu là các cơ sở hành nghề dược tư nhân trên địa bàn tỉnh Tây Ninh.

Kết quả: 79,5 % các cơ sở hành nghề dược tư nhân có nhu cầu tuyển dụng, phần lớn đơn vị tuyển dụng là nhà thuốc, quầy thuốc. Vị trí công việc cần tuyển dụng chiếm tỷ lệ cao nhất là phân phối, tư vấn hướng dẫn sử dụng thuốc chiếm 71.46%. Người lao động chuyên ngành dược được đào tạo từ Trường Trung Cấp Y tế Tây Ninh được lựa chọn với tỷ lệ 39,65%. Có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và trình độ chuyên môn, trường đào tạo, mức lương tối thiểu, loại hình kinh doanh, địa điểm kinh doanh... Không có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và việc tạo điều kiện cho nhân viên được đi học nâng cao trình độ chuyên môn.

➤ ĐẶT VẤN ĐỀ

Xã hội càng phát triển, nhu cầu chăm sóc, bảo vệ sức khỏe; mức độ sẵn sàng chi trả cho các dịch vụ y tế, đặc biệt là các dịch vụ y tế chất lượng cao của người dân càng lớn. Đây là những nhân tố cơ bản dẫn đến sự phát triển tất yếu của ngành Dược ở Việt Nam, mang đến cơ hội việc làm vô cùng tiềm năng và rộng mở cho sinh viên ngành Dược.

Trường trung cấp Y tế Tây Ninh là một trong những đơn vị đào tạo nhân lực ngành Dược phục vụ cho địa phương là chủ yếu. Để hiểu rõ hơn về thực trạng tuyển dụng lao động ngành Dược tại Tây Ninh và các yếu tố liên quan, nhóm nghiên cứu thực hiện đề tài “Khảo sát thực trạng tuyển dụng lao động chuyên ngành Dược tại các cơ sở hành nghề dược tư nhân trên địa bàn tỉnh Tây Ninh năm 2023” nhằm nắm bắt nhu cầu từ thực tế của các đơn vị sử dụng lao động, từ đó từng bước xây dựng chương trình đào tạo phù hợp với nhu cầu thực tế của nhà tuyển dụng, giúp học sinh sau khi ra trường chuẩn bị tốt những yêu cầu nhà tuyển dụng mong muốn, tăng cơ hội tìm kiếm việc làm cho học sinh khi ra trường.

➤ ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

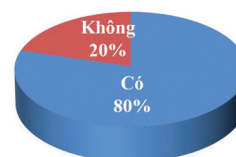
Đối tượng nghiên cứu: Các cơ sở hành nghề dược tư nhân trên địa bàn tỉnh Tây Ninh

Phương pháp nghiên cứu: Cắt ngang mô tả có phân tích, xác định mối liên quan giữa biến độc lập và biến phụ thuộc bằng phép kiểm Chi bình phương, ứng dụng phần mềm stata 16.0.

➤ KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Thực trạng: Hiện nay trên địa bàn tỉnh Tây Ninh, các cơ sở hành nghề dược tư nhân có nhu cầu tuyển dụng lao động ngành dược rất cao, trong 498 mẫu khảo sát có 396 mẫu khảo sát có nhu cầu tuyển dụng. Phần lớn đơn vị tuyển dụng là nhà thuốc, quầy thuốc; vị trí công việc cần tuyển dụng chiếm tỷ lệ cao nhất là phân phối, tư vấn hướng dẫn sử dụng thuốc 71.46%. Các đơn vị tuyển dụng có chế độ Bảo hiểm y tế và bảo hiểm xã hội cho người lao động, có tạo điều kiện cho người lao động học nâng cao trình độ chuyên môn

Nhu cầu tuyển dụng của các cơ sở hành nghề Dược tư nhân

PHẢN ÁNH, GIỚI THIỆU

là 84.6%. Trường đào tạo chuyên ngành Dược được lựa chọn với tỷ lệ cao trên địa bàn Tây Ninh là Trường Trung cấp Y tế Tây Ninh 39,65%. Có 85.86% số đơn vị tuyển dụng đạt số lượng theo nhu cầu; 21.43% cơ sở tuyển dụng cho rằng nguyên nhân chưa tuyển được là thiếu lao động ngành dược tại Tây Ninh.

2.Yêu cầu của cơ sở tuyển dụng đối với người lao động chuyên ngành dược.

Bảng 1. Yêu cầu của cơ sở tuyển dụng đối với người lao động

Yêu cầu đối với người lao động	Tỷ lệ %
Giới tính nữ được lựa chọn nhiều hơn	77.02
Độ tuổi > 25 tuổi	59.09
Dược sĩ trung cấp	42.93
Trường đào tạo chuyên ngành Dược: Trường TCYT Tây Ninh	39.65
Có chứng chỉ hành nghề	61.36
Không yêu cầu phải có kinh nghiệm chiếm tỷ lệ cao	46.72
Không có yêu cầu về ngoại hình	72.22
Về ngoại ngữ (tiếng Campuchia)	1.01
Tin học ứng dụng cơ bản là cần thiết	79.04
Ứng viên còn độc thân	82.58
Thời gian làm việc 8 giờ/ ngày, 1 tuần nghỉ 1 ngày theo thỏa thuận	50.25.
Chế độ nghỉ lễ tết theo thỏa thuận	62.88
Mức lương dựa trên thỏa thuận	45.45
Lương tối thiểu/ tháng từ 3 triệu đến 5 triệu	61.62
Chế độ thưởng được thực hiện bằng tiền theo doanh số	40.40
Sức khỏe từ loại II trở lên	48.48
Không yêu cầu phải có người thân giới thiệu	86.62
Đức tính siêng năng, có tinh thần học hỏi, cầu tiến	94.95
Kiến thức thực tế ngành Dược	61.11
Kỹ năng giao tiếp, ứng xử	41.16

3.Yêu cầu của cơ sở tuyển dụng đối với cơ sở đào tạo

Bảng 2. Yêu cầu của cơ sở tuyển dụng đối với cơ sở đào tạo

Yêu cầu	Tỷ lệ%
Tổ chức buổi hội thảo giới thiệu việc làm hàng năm	76.52
Xây dựng thêm thời lượng chương trình thực hành sử dụng thuốc với các tình huống giả định	83.08
Có nhiều thời gian cho người học thực tập ở các cơ sở thực tế như nhà thuốc	49.49

4.Mối liên quan đến kết quả tuyển dụng

Bảng 3. Các yếu tố liên quan đến kết quả tuyển dụng

Các yếu tố liên quan	Chi ² , P, (Fisher's exact)
1. Có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và trình độ chuyên môn	Chi ² =28.77 P = 0.000
2. Có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và trường đào tạo	Chi ² = 50.81 P = 0.000 Fisher's exact = 0.000
3. Có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và mức lương tối thiểu	Chi ² =8.421 P = 0.000
4. Có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và loại hình kinh doanh	Chi ² = 51.7559 P = 0.000 Fisher's exact = 0.000
5. Có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và địa điểm kinh doanh .	Chi ² = 52.9876 P = 0.000 Fisher's exact = 0.000
6. Không có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và việc tạo điều kiện cho nhân viên được đi học nâng cao trình độ chuyên môn	Chi ² =0.8993 P = 0.343

➤ KẾT LUẬN

Có 79,5 % các cơ sở hành nghề dược tư nhân có nhu cầu tuyển dụng, phần lớn đơn vị tuyển dụng là quầy thuốc. Vị trí công việc cần tuyển dụng chiếm tỷ lệ cao nhất là phân phối, tư vấn hướng dẫn sử dụng thuốc chiếm 71.46%. Người lao động chuyên ngành dược đào tạo từ Trường Trung cấp Y tế Tây Ninh được lựa chọn với tỷ lệ 39,65%. Có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và trình độ chuyên môn, trường đào tạo, mức lương tối thiểu, loại hình kinh doanh, địa điểm kinh doanh. Không có sự liên quan giữa kết quả tuyển dụng và việc tạo điều kiện cho nhân viên được đi học nâng cao trình độ chuyên môn.

Từ kết quả nghiên cứu, nhóm tác giả nhận thấy đề tài có giá trị ứng dụng trong thực tế, phần nào đúc kết được những nhu cầu từ thực tế của các đơn vị sử dụng lao động, từ đó từng bước xây dựng chương trình đào tạo phù hợp với nhu cầu thực tế hơn nữa, giúp học sinh sau khi ra trường chuẩn bị kiến thức, kỹ năng đáp ứng nhu cầu tuyển dụng của đơn vị sử dụng lao động và cần sớm nâng cấp trường Trung cấp Y tế lên thành trường Cao đẳng y tế sẽ đáp ứng kịp thời nhu cầu nhân lực của nhà tuyển dụng trong tỉnh phù hợp với nhu cầu phát triển của xã hội.

NHẬN THỨC VỀ “SỐ HOÁ” VÀ “CHUYỂN ĐỔI SỐ

Thời gian gần đây, khái niệm “số hoá” và “chuyển đổi số” được đề cập rất nhiều trên các phương tiện truyền thông đại chúng và ngày càng trở nên quen thuộc với rất nhiều người. Năm 2023, cùng với cả nước Tây Ninh đã thực hiện có hiệu quả “Tuần lễ chuyển đổi số” từ ngày 10-15/10/2023. “Chuyển đổi số” vừa là nhu cầu vừa là giải pháp sinh tồn để duy trì và phát triển.

Có thể thấy việc chuyển đổi cách thức từ làm việc trực tiếp sang trực tuyến để thích ứng với các điều kiện phòng chống dịch (trong thời kỳ cao điểm của đại dịch Covid-19) đã làm thay đổi rõ rệt nhận thức của con người so với trước đây. Việc thay đổi tư duy, chuyển đổi số quy trình lao động này dựa trên nền tảng các công nghệ chủ chốt của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 như dữ liệu lớn (Big Data), Internet vạn vật (IoT), điện toán đám mây (Cloud Computing), công nghệ chuỗi - khối (Blockchain)... Tuy nhiên, khó có được một định nghĩa rõ ràng và cụ thể “chuyển đổi số”, bởi vì quá trình áp dụng chuyển đổi số sẽ có sự khác biệt ở từng lĩnh vực khác nhau.

Chúng ta đã nghe rất nhiều về thuật ngữ “số hoá”, “chuyển đổi số”; tuy nhiên trên thực tế, không phải ai cũng hiểu rõ và phân biệt được sự khác biệt giữa hai thuật ngữ này. Đối với một số người, sự khác biệt này có thể là không quan trọng, nhưng đối với các đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp muốn áp dụng “số hoá” và “chuyển đổi số” thì việc phân biệt các khái niệm này là rất quan trọng vì nó ảnh hưởng đến việc quyết định áp dụng như thế nào đến kế hoạch cũng như chiến lược phát triển trong tương lai... Tập san Khoa học và Đời sống giới thiệu bài viết mang tính tổng hợp này để giúp bạn nâng cao nhận thức rõ “số hoá” và “chuyển đổi số”.

➤ SỐ HOÁ (DIGITALIZATION)

“Số hoá” được hiểu là việc biến đổi các giá trị thực sang giá trị số; hay nói cách khác đó là việc sử dụng các công nghệ kỹ thuật số để chuyển đổi những thứ không phải là kỹ thuật số thành định dạng hoặc thao tác kỹ thuật số (như chuyển từ tài liệu dạng giấy sang các file trên máy tính; số hoá truyền hình chuyển từ tín hiệu analog sang tín hiệu kỹ thuật số...).

Hiện nay, “số hoá” thường được áp dụng trong các đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp dưới hình thức số liệu hoá dữ liệu lưu trữ. Với việc áp dụng này, sẽ giúp cho các đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp tiết kiệm rất nhiều chi phí lưu trữ, tiết kiệm, thời gian tìm kiếm, chia sẻ thông tin nhanh chóng, tăng cường khả năng bảo mật thông tin, tránh việc hư

cũ tài liệu trong quá trình lưu trữ lâu dài và đặc biệt sẽ là một trong bước đệm cho việc chuyển đổi số của các đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp sau này. Nhờ vào “số hoá” mà các đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp có thể cải thiện một số quy trình của mình một cách tự động hoá để tối ưu hoá chi phí vận hành.

➤ CHUYỂN ĐỔI SỐ (DIGITAL TRANSFORMATION)

“Chuyển đổi số” được hiểu là bước tiếp theo của “số hoá”. Đó là quá trình thay đổi mô hình hoạt động truyền thống sang mô hình số bằng cách áp dụng công nghệ số mới như: Big Data, IoT, Cloud computing, Blockchain... vào tất cả các hoạt động của đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp, tận dụng công nghệ để thay đổi cách thức hoạt động, vận

hành, mô hình sản xuất, kinh doanh và cung cấp những giá trị mới cho đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp (chẳng hạn như từ các thông tin về hành vi mua hàng của khách hàng từ quá trình số hoá, doanh nghiệp sẽ đưa ra các hướng tiếp cận đa kênh - bán hàng trực tiếp, digital marketing... để khách hàng nhớ tới thương hiệu của mình).

“Chuyển đổi số” không chỉ được hiểu là phục vụ mục tiêu kinh tế, phát triển các mô hình kinh doanh mà còn phải được hiểu theo ý nghĩa tái cấu trúc tư duy về việc phối hợp giữa dữ liệu, quy trình và con người - ứng dụng công nghệ số - để nhằm tạo ra nhiều giá trị mới cho toàn xã hội. Trên thực tế “chuyển đổi số” đã góp phần nâng cao năng suất lao động và thúc đẩy tăng trưởng kinh tế vượt bậc.

Khánh thành Trung tâm giám sát, điều hình kinh tế-xã hội tập trung tỉnh Tây Ninh

Không chỉ có vai trò quan trọng tại các doanh nghiệp mà chuyển đổi số còn đóng vai trò quan trọng trong các lĩnh vực khác của xã hội như chính phủ, truyền thông đại chúng, y học, khoa học...

➤ SỰ KHÁC NHAU GIỮA “CHUYỂN ĐỔI SỐ” VÀ “SỐ HOÁ”

“Chuyển đổi số” và “số hoá” là áp dụng công nghệ kỹ thuật số nhằm đem lại hiệu quả hoạt động cho đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp thông qua việc thay đổi cách thức vận hành, mô hình kinh doanh của đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp.

Tuy nhiên, “số hoá” chỉ là chuyển đổi dữ liệu sang định dạng kỹ thuật số. “Số hoá” mô tả sự chuyển đổi thuần túy từ tương tự sang kỹ thuật số của dữ liệu và tài liệu hiện có. Bản thân dữ liệu không bị thay đổi, nó chỉ được mã hoá ở định dạng kỹ thuật số. “Số hoá” có thể thu lại lợi ích hiệu quả khi số liệu số hoá được sử dụng để tự động hoá các quy trình và cho phép khả năng truy cập tốt hơn,

nhưng “số hoá” không tìm cách tối ưu hoá các quy trình hoặc dữ liệu.

Còn “chuyển đổi số” được hiểu là chuyển đổi mô hình hoạt động truyền thống sang mô hình kỹ thuật số. “Chuyển đổi số” đòi hỏi ứng dụng công nghệ thông tin, kỹ thuật số để biến đổi các quy trình của đơn vị, tổ chức, doanh nghiệp.

Nếu “số hoá” là sự chuyển đổi dữ liệu thì “chuyển đổi số” là việc sử dụng dữ liệu chuyển đổi đó để phân tích, thay đổi quy trình vận hành đưa ra những chiến lược, mô hình hoạt động kinh doanh phù hợp.

Từ những khái niệm tổng quát trên, có thể thấy “chuyển đổi số” đang là một trong những mục tiêu được quan tâm hàng đầu của chính phủ cũng như các doanh nghiệp công nghệ tại Việt Nam trong thời đại cách mạng công nghiệp 4.0 thông qua việc Thủ tướng ban hành Quyết định số 479/QĐ.TTg ngày 03/6/2020 về phê duyệt “Chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030” với ba

nhân tố chính là: Chính phủ số, Kinh tế số, Xã hội số. Đối với tỉnh Tây Ninh, Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh cũng đã ban hành Nghị quyết về “Chuyển đổi số tỉnh Tây Ninh giai đoạn 2021-2025, định hướng đến năm 2030”, trong đó xác định mục tiêu đổi mới căn bản, toàn diện công tác quản lý, điều hành, tiến tới xây dựng chính quyền số, phát triển kinh tế số, xã hội số, thúc đẩy hoạt động sản xuất kinh doanh theo hướng ứng dụng công nghệ số.

Đến thời điểm hiện tại, các mô hình chuyển đổi số đang tạo ra những dịch vụ có ích cho người dân và tận dụng một cách hiệu quả nguồn nhân lực nhàn rỗi của xã hội. Thế mạnh công nghệ mới đang giúp cho các tổ chức, doanh nghiệp giàu lợi thế trên các lĩnh vực truyền thống. Do đó, trong bối cảnh của nền kinh tế số hiện nay, đòi hỏi các tổ chức, doanh nghiệp và mô hình truyền thống phải có sự thay đổi mạnh mẽ để tiếp tục tồn tại và phát triển.

ĐÔNG THẢO
(Tổng hợp)

TĂNG CƯỜNG PHÒNG CHỐNG BỆNH ĐẠI TRÊN ĐỘNG VẬT MÙA NẮNG NÓNG

Nhiệt độ gia tăng trong mùa nắng nóng không chỉ tác động lên người mà còn làm cho nhiều loại động vật trở nên nguy hiểm đối với người. Trong đó, phổ biến và nguy hiểm nhất là bệnh dại - chủ yếu gây nên bởi loài chó (chiếm đến 90% nguyên nhân gây bệnh dại) hoặc mèo và các loài gia súc khác bị bệnh dại cắn, cào cấu hay liếm vào niêm mạc của người; hoặc vết xây xước từ cơ thể người bị nhiễm virus dại do tiếp xúc với nước bọt do chó dại tiết ra... Khi người hay súc vật có triệu chứng bệnh dại thì hoàn toàn không còn chữa được nữa.

Ước tính hàng năm, trên thế giới có hơn 50.000 người tử vong vì bệnh dại (trung bình 10 phút lại có 01 người chết). Việt Nam nằm trong khu vực lưu hành bệnh dại cao; trong đó có hơn 90% số người chết vì bệnh này do nghi dại tại 30 tỉnh, thành phố và khoảng 675.000 người bị động vật cắn đã phải điều trị dự phòng bệnh dại, tăng 45% so với năm 2022 (trong đó 80% trường hợp là do chó, 18% do mèo, còn lại do các loại động vật khác như khỉ, chuột, dơi...). Riêng trên địa bàn tỉnh Tây Ninh, năm 2023 ghi nhận 02 trường hợp tử vong do bệnh dại.

Theo Bộ Y tế từ đầu năm 2024 đến nay, tình hình bệnh dại gia tăng đột biến với gần 70.000 người bị động vật cắn phải điều trị bệnh dại dự phòng, 22 trường hợp tử vong, cao hơn gấp đôi so với cùng kỳ năm 2023. Đặc biệt, gần đây xuất hiện các trường hợp có thời gian ủ bệnh ngắn, từ 10-15 ngày, trong đó nhiều trường hợp là trẻ em dưới 5 tuổi bị chó - mèo cắn ở vùng đầu, mắt, gây thương tích nặng ở khu vực gần thần kinh trung ương.

Bộ Y tế đánh giá, nguyên nhân chủ yếu gây tử vong do dại trên người là người bị động vật nghi dại cắn không tiêm phòng dại kịp thời; nhận thức về người dân về sự nguy hiểm của bệnh dại cũng như các biện pháp phòng bệnh còn hạn chế. Bên cạnh đó, công tác quản lý đàn chó, mèo ở một số địa phương còn lỏng lẻo; tỉ lệ chó - mèo nuôi được tiêm phòng vaccine phòng dại còn thấp, chỉ đạt khoảng 50% tổng đàn, dẫn đến gia tăng số ca bệnh dại trên động vật.

Ngày 14/3/2024 vừa qua, Phó Thủ tướng Trần Lưu Quang đã ký Công điện số 22/CĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về việc tập trung thực hiện nghiêm công tác phòng, chống bệnh dại. Theo đó, UBND tỉnh Tây Ninh đã chỉ đạo Sở Y tế chủ trì, phối hợp với các đơn vị liên quan và UBND các huyện, thị xã, thành phố thực hiện các khuyến cáo của Bộ Y tế.

SƠ CỨU ĐÚNG CÁCH KHI BỊ CHÓ CẮN

Khi bị chó cắn điều quan trọng nhất là phải thật bình tĩnh hỗ trợ nạn nhân thoát khỏi vòng nguy hiểm (tách nạn nhân ra khỏi chó một cách an toàn) và thực hiện những sơ cứu ban đầu (nếu vết cắn làm nạn nhân bị thương và chảy máu) trước khi đến bệnh viện; đồng thời phải bắt nhốt chó lại để theo dõi (nếu bị chó nhà cắn). Những bước sơ cứu được thực hiện như sau:

- Thực hiện tốt việc xử lý vết thương bằng cách rửa sạch vết thương chó cắn dưới vòi nước chảy với xà phòng để làm sạch

những vi khuẩn hoặc những bụi bẩn bám trên vết thương.

- Trong quá trình rửa vết thương không nên cầm máu, chỉ cầm máu khoảng 5-10 phút sau khi đã làm sạch vết thương. Nếu vết thương sâu và bị ra nhiều máu, máu phun thành tia, cần tiến hành cầm máu trước bằng việc băng ép với cuộn băng thun hoặc miếng vải mềm sạch giúp phòng ngừa tình trạng mất máu. Cần giữ tư thế nâng chỗ vết thương cao hơn vị trí tim.

- Khi làm sạch vết thương tuyệt đối không chà sát mạnh vì có thể làm vết cắn tổn thương nghiêm trọng hơn.

- Sát trùng vết thương bằng dung dịch thông thường như cồn, nước muối loãng, oxy già hoặc dung dịch Betadin... Tuyệt đối không được khâu kín da hoặc băng kín vết thương.

- Sau khi kết thúc sơ cứu, lập tức đưa nạn nhân bị chó cắn đến ngay cơ sở y tế gần nhất để được điều trị (tốt nhất là sau vài giờ bị chó cắn và không quá 24 giờ).

- Vết thương do chó cắn không phân biệt chó nhà hay chó dại, cần được theo dõi cẩn thận tại cơ sở y tế ít nhất là 48 giờ.

- Thời gian điều trị càng

Tiêm ngừa phòng bệnh cho chó nuôi ở gia đình

muộn, hiệu quả càng kém và thông thường sau 24 - 48 giờ, việc điều trị gần như không còn hiệu quả, do virus đã xâm nhập và ẩn nấp an toàn bên trong tế bào thần kinh.

- Khi đến cơ sở y tế hoặc bệnh viện, nên cho người bị chó cắn tiêm phòng bệnh uốn ván và cho chỉ định tiêm phòng vắc-xin dại sớm nếu thấy nghi ngờ hoặc xác định rõ bị chó dại cắn.

NHỮNG BIỂU HIỆN CỦA BỆNH DẠI Ở NGƯỜI

Thông thường từ 1 - 3 tháng sau khi phơi nhiễm, thời gian ủ bệnh tùy vào tình trạng nặng hay nhẹ của vết cắn, vị trí vết cắn (vết cắn càng nặng và gần thần kinh trung ương thì thời gian ủ bệnh càng ngắn). Các biểu hiện lâm sàng của bệnh dại trên người là sợ nước, sợ gió, co giật, liệt và tử vong. Khi đã lên cơn dại thì tỉ lệ tử vong gần như là 100% (tuy nhiên, bệnh dại trên người có thể phòng và điều trị bằng vắc-xin và huyết thanh kháng dại khi mới bị chó dại cắn).

Các dấu hiệu xuất hiện trước khi phát bệnh dại là bệnh nhân có biểu hiện lo lắng, thay đổi tính tình, có cảm giác ngứa, đau ở nơi bị cắn. Thời kỳ toàn phát thường có 2 thể bệnh là hung dữ và liệt.

- **Thể hung dữ:** Ở thể hung dữ hoặc co cứng, biểu hiện tình trạng kích thích tâm thần vận động, bệnh nhân trở nên hung tợn, điên khùng, gây gổ, đập phá lung tung, nhanh chóng tiến tới hôn mê và tử vong. Bệnh nhân

bị co cứng, run rẩy tứ chi, co giật, co thắt họng và thanh - khí quản gây triệu chứng sợ nước, sợ gió. Tình trạng co thắt này tăng lên mỗi khi có kích thích dù rất nhỏ như gió thổi, quạt điện, mùi vị thức ăn, ánh sáng... nên bệnh nhân có nét mặt luôn căng thẳng, hoảng hốt, mắt sáng và đỏ, tai thính, có thể có tình trạng kích thích sinh dục, cương cứng dương vật ở nam giới. Bệnh nhân sốt tăng dần, vã mồ hôi, tăng tiết đàm dãi, rối loạn tim mạch và hô hấp, ảo giác. Các triệu chứng này tiến triển tăng dần và tử vong sau 3-5 ngày.

- **Thể liệt:** hay gặp ở các bệnh nhân bị chó dại cắn đã tiêm vắc-xin nhưng tiêm muộn, virus đã vào đến não gây bệnh. Bệnh nhân thường có triệu chứng sợ nước, sợ gió. Ban đầu người bệnh có thể thấy đau nhiều ở vùng cột sống, sau đó xuất hiện hội chứng liệt: đầu tiên liệt chi dưới, sau đó rối loạn cơ vòng, rồi liệt chi trên. Khi tổn thương tới hành não, xuất hiện liệt thần kinh sọ, ngừng thở và ngừng tim, tử vong.

CÁC BIỆN PHÁP PHÒNG TRÁNH BỆNH DẠI

• Khi bị chó cắn:

- Sau khi sơ cứu, đưa người bị chó cắn đến Trung tâm Kiểm soát bệnh tật (CDC) Tây Ninh để kiểm tra và tiêm phòng kịp thời. Tiêm huyết thanh phòng bệnh dại trong các trường hợp: vết cắn rộng, sâu, nhiều vết cắn, bị cắn ở đầu, mặt, cổ, tay bởi một con chó có biểu hiện dại.

- Trường hợp con vật cắn người đã bị giết chết (mà không có điều kiện xét nghiệm để xác định nó có bị dại hay không) hoặc bị mất tích hay không biết rõ nguồn gốc thì phải áp dụng ngay các biện pháp điều trị dự phòng (tiêm vắc-xin). Riêng trường hợp con vật sống khỏe mạnh hay do gia đình nuôi thì cần nhốt lại để theo dõi, đồng thời tiêm vắc-xin ngay và thôi tiêm nếu sau 10 ngày con vật vẫn sống bình thường.

- Vết thương do những động vật hoang dại cắn cũng cần phải xử trí điều trị dự phòng như đối với trường hợp bị chó cắn.

• Đối với hộ gia đình:

- Người nuôi chó phải chấp hành quy định tiêm vắc-xin phòng bệnh dại định kỳ cho vật nuôi

- Thường xuyên xích, nhốt hoặc nuôi thả chó trong khuôn viên gia đình, không được thả rông để chó dễ cắn người.

- Khi dắt chó ra nơi công cộng phải có dây xích, rọ mõm và có người chặn dắt.

- Khi phát hiện chó có những biểu hiện bất thường, bỏ ăn hoặc ăn ít, sốt cao, hung dữ khác thường thì báo ngay cho nhân viên thú y xã, phường.

• Đối với gia đình có trẻ em:

- Đừng để trẻ chơi với bất kỳ con chó nào khi chó đang ăn.

- Nên có nơi nhốt và nuôi chó an toàn, tránh sự tiếp xúc trực tiếp giữa trẻ và chó.

- Kiểm soát chặt chẽ thú nuôi, tránh tình trạng chó bị đứt dây xích, xông chuồng tấn công trẻ.

- Tạo cho trẻ khoảng không gian vui chơi an toàn và luôn có sự giám sát của cha mẹ.

- Thực hiện đầy đủ việc tiêm phòng dại cho thú nuôi trong nhà, nhất là chó và mèo. Giữ vệ sinh chuồng thú nuôi sạch sẽ, phòng tránh các bệnh truyền nhiễm có thể gây hại cho trẻ.

- Giáo dục trẻ biết cách tự bảo vệ bản thân, không đến gần, không chọc phá súc vật, nhất là những loại thú hung dữ

THỤY DU
(Tổng hợp)

LIÊN HIỆP HỘI TÂY NINH PHỐI HỢP BAN TUYÊN GIÁO TỈNH ỦY TỔ CHỨC HỘI NGHỊ THÔNG TIN THỜI SỰ TRONG NƯỚC VÀ QUỐC TẾ

Toàn cảnh Hội nghị

Phó Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Lê Thành Công- báo cáo viên Hội nghị

Thực hiện Kế hoạch phối hợp năm 2024 về “Xây dựng và phát triển đội ngũ trí thức” giữa Đảng đoàn Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh (Liên hiệp Hội) với Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy; Chiều ngày 26/4/2024 Liên hiệp Hội phối hợp với Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy tổ chức Hội nghị Thông tin thời sự trong nước và quốc tế. Tham dự Hội nghị có ông Lê Thành Công - Phó Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy; lãnh đạo Liên hiệp Hội: Bà Dương Thị Thu Hiền - Bí thư Đảng đoàn, Chủ tịch Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật cùng các Phó Chủ tịch Trần Thị Ngọc Thu, Phạm Thị Lan Hương; các ủy viên Ban Chấp hành Liên hiệp Hội; lãnh đạo, cán bộ, hội viên các hội thành viên, hội viên tập thể thuộc hệ thống Liên hiệp Hội Tây Ninh.

Phó Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Lê Thành Công - báo cáo viên hội nghị đã trình bày những thông tin thời sự trong nước và quốc tế đang là “điểm

nóng”, được quan tâm hiện nay; đặc biệt là định hướng dư luận đối với những nội dung này. Ông Lê Thành Công đã trình bày cục diện thế giới về quân sự, về kinh tế (trọng tâm là khối Mỹ - EU và Nga - Trung Quốc), sự phân cực của cục diện thế giới và sự lựa chọn “Tự chủ chiến lược” của Việt Nam với 3 phương châm: “Sự độc lập của quốc gia; chủ động trong đối ngoại; tối đa hóa sức mạnh nội lực”, cũng như vị trí then chốt của Việt Nam hiện nay trong chiến lược “Đại Tây Dương - Thái Bình Dương” của Mỹ.

Với những thành tựu đối ngoại, ngoại giao của Việt Nam, báo cáo viên nhấn mạnh những thành tựu của trường phái đối ngoại “Cây tre Việt Nam” và xác định Việt Nam chưa bao giờ có vị thế trong ngoại giao như ngày hôm nay khi có quan hệ với 193 nước và vùng lãnh thổ, được thế giới trọng thị.

Thông báo những nhận định, những diễn biến mới về

tình hình Biển Đông trong thời gian gần đây, ông Lê Thành Công nhấn mạnh dự báo tình hình, quan điểm, chủ trương, giải pháp đấu tranh bảo vệ chủ quyền biển đảo tổ quốc Việt Nam; nhất là quan điểm từ lời dạy của Bác “Biển bạc của ta do nhân dân ta làm chủ”, với các chủ trương cơ bản: Huy động sức mạnh dân tộc, tranh thủ sự ủng hộ của quốc tế; củng cố, xây dựng quốc phòng; kế sách ngăn ngừa; Chương trình phát triển kinh tế biển; đấu tranh bảo vệ vùng trời, vùng biển Việt Nam bằng đường lối chính trị và luật pháp quốc tế...

Các cán bộ, lãnh đạo hội thành viên, hội viên tập thể tham gia hội nghị sẽ là những báo cáo viên nòng cốt triển khai những nội dung tiếp thu tại hội nghị trong hệ thống Liên hiệp Hội Tây Ninh, tham gia vào chuỗi hoạt động chào mừng “Ngày Khoa học và Công nghệ Việt Nam” (18/5/2024).

NGỌC HOÀ

LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT TỈNH TÂY NINH TỔ CHỨC GIÁM ĐỊNH XÃ HỘI HIỆU QUẢ ĐỀ ÁN “MỖI XÃ MỘT SẢN PHẨM” (OCOP) GIAI ĐOẠN 2020-2023 TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TÂY NINH

Liên hiệp Hội Tây Ninh tổ chức Hội thảo nội bộ chuẩn bị cho hội thảo mở rộng sau khi đi khảo sát thực tế trên địa bàn các huyện, thị xã, thành phố

Thực hiện nhiệm vụ tư vấn, phản biện và giám định xã hội năm 2024, từ ngày 23/3 đến ngày 16/4, Đoàn Giám định các Hội Khoa học và Kỹ thuật (Liên hiệp Hội) tỉnh Tây Ninh làm Trưởng đoàn, đã đến khảo sát và làm việc với UBND các huyện, thị xã, thành phố về việc GĐXH hiệu quả sau hơn 3 năm (7/2020-12/2023) thực hiện “Đề án thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia Mỗi xã một sản phẩm trên địa bàn tỉnh Tây Ninh giai đoạn 2020-2025, tầm nhìn đến năm 2030”. Cùng đi với Đoàn có ông Trương Tấn Đạt - Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn tỉnh Tây Ninh.

Tại địa bàn các huyện, thị xã, thành phố, Đoàn đã khảo sát 18 cơ sở có sản phẩm được công nhận sản phẩm OCOP (gồm 7 cơ sở có sản phẩm OCOP 4 sao và 11 cơ sở có sản phẩm OCOP

đạt chuẩn 3 sao). Ở những cơ sở này, Đoàn đã khảo sát dây chuyền sản xuất - trồng trọt, chất lượng sản phẩm đầu ra, vùng nguyên liệu, giống, truy xuất nguồn gốc; trao đổi cùng cơ sở sản xuất về nguyên liệu đầu vào, phương thức tuyên truyền quảng bá sản phẩm, việc tiêu thụ sản phẩm; những khó khăn, thuận lợi trong quá trình sản xuất và tiêu thụ sản phẩm, chuyển giao khoa học công nghệ cũng như việc phấn đấu đạt và khai thác lợi thế của sản phẩm OCOP...

Làm việc với UBND các huyện, thị xã, thành phố và các phòng ban chuyên môn, các xã có sản phẩm đạt chuẩn OCOP, các doanh nghiệp sở hữu sản phẩm OCOP, Đoàn đã lắng nghe những ý kiến đóng góp, những kiến nghị từ cơ sở, những nguyện vọng của doanh nghiệp, cùng thảo luận tháo gỡ khó khăn để Đề án được triển khai hiệu quả hơn, phù hợp với đặc điểm,

thế mạnh của từng địa phương; gợi ý định hướng thực hiện Đề án ở các địa bàn cũng như chúc mừng các đơn vị đã có những kết quả tích cực trong thực hiện Đề án như thị xã Hoà Thành, thành phố Tây Ninh, huyện Châu Thành, huyện Gò Dầu...

Cùng đi với Đoàn, ông Trương Tấn Đạt - Phó Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn đã giải đáp một số ý kiến, kiến nghị từ huyện, thị xã, thành phố và các cơ sở sản xuất; thông báo các chính sách về OCOP sắp được trình HĐND tỉnh phê duyệt để thực hiện trong thời gian tới trên địa bàn tỉnh Tây Ninh.

Sau đợt khảo sát, Liên hiệp Hội sẽ tổ chức Hội thảo nội bộ và Hội thảo mở rộng, qua đó xây dựng Báo cáo tổng hợp trình UBND tỉnh để có ý kiến chỉ đạo, xử lý thực trạng và các đề xuất trong quản lý Đề án.

NGỌC HOÀ

NHỮNG NGÔI ĐÌNH VEN SÔNG VÀM CỎ ĐÔNG

Sông Vàm Cỏ Đông là một chi lưu của sông Vàm Cỏ, thuộc hệ thống sông Đồng Nai, bắt nguồn từ vương quốc Campuchia, chảy vào đất Việt Nam qua tỉnh Tây Ninh, đến Long An thì hợp lưu với sông Vàm Cỏ Tây rồi đổ ra biển Đông. Là “động mạch chủ” trong hệ thống sông rạch ở Tây Ninh, con sông chảy qua Tân Biên, Châu Thành, Hòa Thành, Bến Cầu, Gò Dầu và Trảng Bàng đã để lại nhiều dấu ấn văn hóa đối với các vùng đất này, trong đó có những ngôi đình ven sông Vàm Cỏ Đông.

Đình An Hòa, tiền thân là ngôi miếu Ông được dựng ở đầu rạch Trảng Bàng (hay còn gọi là rạch Vàm Trảng), đoạn quay ra sông Vàm Cỏ Đông, đối diện với miếu Bà Thủy Long. Theo hồ sơ đình An Hòa ghi chép lại, ông Trịnh Văn Đống (tự Thiện) là người gốc ở Thanh Hóa, sinh năm 1821 tại xóm Lò Mo (An Hòa). Ông theo ông Trương Công Định đánh Pháp, giữ nhiệm vụ lập hai đồn chống Pháp ở bìa sông Vàm Cỏ Đông và giữa rạch Trảng Bàng. Trong lúc đóng đồn ở bìa sông Vàm Cỏ Đông, ông thấy có ngôi miếu cổ không biết có từ bao giờ cũng không biết thờ ai chỉ để là “miếu Ông”. Năm 1863, ông Trịnh Văn Đống di dời ngôi miếu Ông từ bìa sông Vàm Cỏ Đông vào vị trí như hiện nay thuộc khu phố An Phú, phường An Hòa, thị xã Trảng Bàng, ban đầu vẫn là ngôi miếu sau phát triển thành ngôi đình của làng An Hòa thờ Thành Hoàng Bốn Cảnh. Ngôi đình hiện nay là vị trí trung tâm của phường, mặt đình nhìn về hướng Nam, phía trước là cánh đồng lúa trũng và cách 300m là rạch Vàm Trảng. Hằng năm đình An Hòa tổ chức lễ Kỳ yên vào ngày 11 và 12

Đình Trường Đông (Hòa Thành)

tháng 2 nông lịch, theo các nghi thức tế lễ đình làng Nam Bộ.

Đặng Văn Châu tên tộc là Đặng Thế Châu. Theo “Đặng Thế tộc phả”, ông là con của ngài Đặng Văn Trước. Ông là bậc tiền hiền đã có công khai khẩn vùng đất Gò Dầu và có nhiều đóng góp cho sự nghiệp bảo vệ quê hương. Ông chiêu mộ nghĩa quân cùng với nhân dân lập căn cứ chống thực dân Pháp từ thời vua Tự Đức tại xóm Xoài Đồn, gây cho quân Pháp nhiều tổn thất. Trong một trận đánh ông bị giặc Pháp bắt và đày đi Côn Đảo. Được trả lại tự do, ông trở về tiếp tục lập lại căn cứ kháng Pháp và khai khẩn thêm đất đai, tích trữ lương thực để chiến đấu lâu dài. Khi ông mất, người dân đã lập miếu thờ ông bên cạnh bờ sông Vàm Cỏ Đông nơi ông mất để phụng thờ. Thể hiện lòng tôn kính với ông dân làng tôn ông là Thành Hoàng làng Thanh Phước, phát triển ngôi miếu thành đình lấy tên là “đình Thanh Phước”. Do lâu năm, đình bị sụp đổ nên được di dời về xây dựng trên một gò đất cao, có nhiều cây

dầu cổ thụ rộng 10.000m², hiện tọa lạc tại thị trấn Gò Dầu, huyện Gò Dầu, có mặt chính đình quay về hướng Tây nhìn ra sông Vàm Cỏ Đông. Hằng năm đình Thanh Phước tổ chức cúng Kỳ yên từ ngày 16 đến 18 tháng 2 nông lịch.

Đình Phước Trạch hiện tọa lạc tại xã Phước Trạch, huyện Gò Dầu. Ngôi đình được người dân thành lập thờ Thành Hoàng Bốn Cảnh. Ngôi đình được xây dựng quay hướng ra sông Vàm Cỏ Đông. Lễ kỳ yên của đình diễn ra trong hai ngày 16 và 17 tháng 2 nông lịch hằng năm. Nghi lễ tế tự tại đình cũng giống như nhiều ngôi đình ở Nam Bộ, vào những năm kinh tế dồi dào người dân cùng với ban hội đình mời đoàn hát bội về hát cúng đình.

Đình Trường Đông, đình Trường Tây hiện tọa lạc tại thị xã Hòa Thành. Đây là hai ngôi đình nằm ngay bên cạnh bờ sông, mặt tiền đình nhìn ra sông Vàm Cỏ Đông được người dân thành lập thờ Thành Hoàng Bốn Cảnh. Cả hai ngôi đình tuy nhỏ nhưng mang nhiều giá trị về

kiến trúc nghệ thuật. Đặc biệt, trong lễ Kỳ yên đình Trường Đông vào 16 tháng giêng hằng năm có nghi thức tống ôn được diễn ra đúng 12 giờ trưa. Chiếc thuyền tống ôn được thiết kế bằng thân cây chuối, tre trúc làm khung và dán đầy với nhiều màu sắc sặc sỡ, trên thuyền có đặt gạo muối, thức ăn, nhang đèn và nhiều vật phẩm, ngoài ra còn có đặt thêm ít tiền lẻ gọi là “tiền đi đường”. Đến giờ, chiêng trống nổi lên, lân rồng múa đón trước sân đình, các cụ chúc tống ôn xuống ghe chở ra đến giữa sông để thả. Thuyền tống ôn được thả đi theo con nước ròng mà trôi về phía hạ lưu. Người dân quan niệm rằng, thuyền tống ôn trôi đi đem theo cả những điều xui rủi, kể cả thiên tai dịch bệnh, để cho cư dân trong làng được mưa thuận gió hòa, góp phần cho quốc thái dân an.

Long Thành (thị xã Hòa Thành) cùng với Long Giang, Long Khánh, Long Thuận, Long Chữ (huyện Bến Cầu) hợp thành vùng đất “Ngũ Long”. Đây là những ngôi làng cổ mà cư dân sớm định cư trên lưu vực sông Vàm Cỏ Đông. Những vùng đất này gắn liền với công lao của ông Trần Văn Thiện cùng cha là ông Trần Văn Quế dẫn hàng chục người ngược dòng sông Vàm Cỏ Đông đến Tây Ninh khai hoang mở đất từ những năm 1844. Suốt 40 năm, ông Trần Văn Thiện đã cùng với nhân dân mở rộng vùng đất mới chạy dọc theo sông Vàm Cỏ Đông. Sau khi ông Trần Văn Thiện mất được người dân tôn phong là Thành Hoàng làng và lập đình thờ cúng.

Là vị tiền hiền có công, để thể hiện tấm lòng tri ân đến ông Trần Văn Thiện, năm 1883 đình Long Thành được xây dựng để thờ ông. Mặt tiền đình quay về hướng Nam nhìn ra sông Vàm Cỏ Đông giống như kiểu kiến trúc của nhiều ngôi đình khác trong tỉnh. Hằng năm, vào ngày 17 và 18 tháng 3 nông lịch đình tổ chức cúng Kỳ yên, những

Dinh Phước Trạch (Gò Dầu)

ngày diễn ra lễ hội đã có đông đảo người dân địa phương, nhân dân trong vùng Ngũ Long và cả vùng Củ Chi, thành phố Hồ Chí Minh cùng với nhiều vùng lân cận trong và ngoài tỉnh về dự lễ.

Những ngôi đình ở huyện Bến Cầu như đình Long Thuận, đình Long Khánh, đình Long Giang đều được thành lập phụng thờ Thành Hoàng Bốn Cảnh từ thời khai hoang mở đất bên cạnh sông Vàm Cỏ Đông. Người dân nơi đây đều kính trọng công lao của ông Trần Văn Thiện đối với vùng đất Ngũ Long nên tôn ông là tiền hiền thờ ở đình hay cũng có đình phong ông là thần Thành Hoàng của làng.

Ở đình Trung Long Khánh hiện tọa lạc tại ấp Long Châu, xã Long Khánh, trên bàn thờ Thần có đặt 5 bài vị viết bằng chữ Nho thờ Thành Hoàng Bốn Cảnh của 5 xã “Linh Thần Long Giang xã, Linh Thần Long Thuận xã, Linh Thần Long Khánh xã, Linh Thần Long Vĩnh xã, Linh Thần Long Chữ xã”. Lễ Kỳ yên tại đình diễn ra vào hai ngày 15 và 16 tháng 12 nông lịch. Vào ngày này các thương nhân buôn bán trên sông Vàm Cỏ Đông ở gần đình cũng ghé vào dâng hương cầu cho việc làm ăn được thuận lợi.

Đình Long Giang hiện tọa lạc tại ấp Bảo, xã Long Giang. Đình được xây dựng nằm ngay khu dân cư đông đúc, bên cạnh

rạch Vàm Bảo hướng nhìn ra sông Vàm Cỏ Đông. Đình thờ Thành Hoàng Bốn Cảnh và các vị tiền hiền như ông Trần Văn Thiện và Lãnh binh Két là những người đã có công trong việc khai hoang mở đất, chống giặc ngoại xâm bảo vệ vùng đất và biên giới phía Tây sông Vàm Cỏ Đông. Đây là một trong những ngôi đình cổ xưa nhất của vùng đất Ngũ Long và cũng là ngôi đình duy nhất tại huyện Bến Cầu có sắc phong. Nhưng do sự tàn phá của chiến tranh, đình bị sụp đổ, sắc phong bị thất lạc nên cũng từ sau năm 1975 lễ rước sắc cũng không còn.

Khi xưa giao thông đường bộ chưa được phát triển nên việc đi lại bằng đường thủy là chủ yếu, cũng chính từ đó mà có sự ảnh hưởng đến kiến trúc các đình ở Tây Ninh có mặt tiền quay ra sông, rạch. Những ngôi đình ở ven theo sông Vàm Cỏ Đông đã chứng kiến được sự sầm uất cảnh trên bến dưới thuyền giao thương buôn bán ở Tây Ninh xưa và nay. Sông Vàm Cỏ Đông đã đóng vai trò quan trọng đối với đời sống tinh thần lẫn vật chất của cư dân, góp phần thúc đẩy sự phát triển về kinh tế và xã hội ở Tây Ninh. Từ đó đã tạo nên được nét đặc trưng và tiêu biểu cho văn hóa sông nước sông Vàm Cỏ Đông ở Tây Ninh.

PHÍ THÀNH PHÁT

Đã mùa...

Đã mùa...

hạt nẩy gọi nhau về đơm lên từng phiến lá
nhánh bằng lăng nở hoa tím rụng trời chớm hạ
trong hốc phượng...
bầy ve non quây quần nhả thuộc khúc hè sang

Đã mùa...

tiếng trống tan trường đánh dấu thời khắc sang trang
những ánh mắt rung rung, đôi bàn tay nắm chặt
quyển lưu bút ngày xanh chuyển từng trang ghi khắc
đám trò nhỏ lớp mười hai sắp lên đò cập bến
có dòng sông nào chuyên chở nỗi luyến lưu

Đã mùa...

từng ân cần nhắc nhở tháng tư
gọi những chùm hơi nước trên cao thuận hòa rơi đều giọt
ngoài cánh đồng mạ đã lên đều xanh nõn
hứa hẹn vụ mùa tươi.
thơm ngọt trái đơm cành

Đã mùa...

ta ngồi trên bậc thềm chiều
bất giác nhớ mong lung
nhớ lứa tuổi hồn nhiên nhớ trường xưa bạn cũ
tuổi trẻ đã đi xa và trở thành quá khứ
giữa thời khắc đổi mùa nghe nhớ quá hạ xưa.

HUỲNH GIA

Chiến khu xưa và mẹ

Mẹ về làm dâu xứ Bàu Gõ

Chưa “giã hết chín neo bàng” đã vào kháng chiến cùng cha
Tuổi hai mươi trái tim thanh xuân hăm hở
Đường chiến khu hun hút bóng rừng già
Đêm căn cứ Trà Vong tiếng chim buồn lẻ bạn
Đơn vị cách nhau mấy đồng trống mệnh mông
Những trận giặc càn đỏ trời lửa đạn
Đau đáu tin nhau nỗi nhớ nghẹn lòng

Những đứa con ra đời mẹ bỏ rừng về phố

Cuộc mưu sinh oằn gánh chờ chồng
Đầu “đèn Sài Gòn ngọn xanh ngọn đỏ”
Mẹ thấp bóng đèn dầu cuối ngõ tối đợi mong

Trong rầm rập đoàn quân ngày giải phóng

Mẹ tìm hoài không có tiếng chân cha
Người ở lại với ngàn cây gió lộng
Mẹ ôm con lặng lẽ nước mắt nhòa

Mẹ trở lại rừng cùng đoàn người năm trước

Chiến khu xưa giờ vui rộn nhịp đời
Những nhà máy, công trường, vườn cây xanh mượt
Xương máu anh linh hóa nhựa sống bởi bởi.

PHƯỚC HỘI

MỘT SỐ HÌNH ẢNH GĐXH CHƯƠNG TRÌNH “MỖI XÃ MỘT SẢN PHẨM (OCOP) TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH TÂY NINH GIAI ĐOẠN 2020-2025

Đoàn GĐXH khảo sát Công ty TNHH MTV Trà Tâm Lan (xã Cầu Khởi, DMC) với các sản phẩm trà đạt OCOP 4 sao và 3 sao

Đoàn GĐXH khảo sát hộ kinh doanh Đình Quốc Thắng (phường Ninh Thạnh, TP Tây Ninh) với các sản phẩm bánh trắng đạt chuẩn OCOP 4 sao

Đoàn GĐXH khảo sát cơ sở sản xuất muối Thắng Lợi (xã Thái Bình, huyện Châu Thành) với 2 sản phẩm muối đạt chuẩn OCOP 3 sao

Đoàn GĐXH khảo sát Công ty TNHH Eco Green Việt Nam (thị trấn Châu Thành) với 8 sản phẩm đạt chuẩn OCOP 3 sao

Đoàn GĐXH khảo sát cơ sở sản xuất gạo sạch của HTX dịch vụ nông nghiệp Phước Hoà (xã Phước Chỉ, Trảng Bàng) đạt chuẩn OCOP 3 sao

Đoàn GĐXH khảo sát cơ sở sản xuất bánh trắng phơi sương và rau rừng tổng hợp của hộ kinh doanh Lê Thị Thanh Thủy (xã Gia Lộc, Trảng Bàng) đạt chuẩn OCOP 3 sao

Đoàn GĐXH khảo sát cơ sở sản xuất bánh trắng đa Kim Ngân (xã Long Khánh, huyện Bến Cầu) với sản phẩm đạt chuẩn OCOP 3 sao

Đoàn GĐXH khảo sát cơ sở chế biến thực phẩm Đức Phúc (xã Thạnh Đức, huyện Gò Dầu) với sản phẩm bánh trắng bò bía đạt chuẩn OCOP 3 sao

MỜI CÁC BẠN THAM GIA HỘI THI SÁNG TẠO KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT TỈNH TÂY NINH LẦN THỨ 14 NĂM 2024-2025

I. CƠ QUAN TỔ CHỨC HỘI THI

- *Cơ quan tổ chức Hội thi:* Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh, Sở Khoa học và Công nghệ, Liên đoàn Lao động tỉnh và Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tỉnh Tây Ninh.

- *Cơ quan thường trực:* Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Tây Ninh

II. LĨNH VỰC DỰ THI

- 1- Công nghệ thông tin, điện tử, viễn thông;
- 2- Cơ khí tự động hóa, xây dựng, giao thông vận tải;
- 3- Vật liệu, hóa chất, năng lượng;
- 4- Nông lâm thủy sản, tài nguyên và môi trường;
- 5- Y dược;
- 6- Giáo dục và Đào tạo;
- 7- Tổ chức quản lý.

III. ĐỐI TƯỢNG DỰ THI

1. Mọi cá nhân người Việt Nam trong và ngoài tỉnh, cá nhân người nước ngoài đang làm việc và sinh sống tại Việt Nam không phân biệt lứa tuổi, thành phần, dân tộc, nghề nghiệp có các giải pháp kỹ thuật và giải pháp tổ chức quản lý được tạo ra và áp dụng ở Tây Ninh từ năm 2019 trở lại đây đều có quyền tham dự Hội thi.

2. Mọi tổ chức của Việt Nam đã đầu tư tạo ra giải pháp đều có quyền đứng tên tham dự Hội thi. Trong trường hợp này, những người trực tiếp tham gia sáng tạo ra giải pháp kỹ thuật được tổ chức đứng tên dự thi đăng ký là tác giả hoặc nhóm tác giả của giải pháp kỹ thuật dự thi đó. Trường hợp tác giả hoặc nhóm tác giả trực tiếp đăng ký tham gia dự thi phải có sự đồng ý của tổ chức đầu tư

3. Các giải pháp đã đạt giải Hội thi Sáng tạo Khoa học và Kỹ thuật của tỉnh; Hội thi Sáng tạo kỹ thuật toàn quốc, Giải thưởng trong các cuộc thi, hội thi KHKT của các Bộ, ngành Trung ương tổ chức, Giải thưởng Sáng tạo Khoa học và Công nghệ Việt Nam và Cuộc thi Sáng tạo thanh thiếu niên nhi đồng toàn quốc không được tham gia Hội thi.

IV. TIÊU CHUẨN ĐÁNH GIÁ

1. *Tính mới, tính sáng tạo:* giải pháp dự thi không trùng với những giải pháp đã được công bố trong bất kỳ nguồn thông tin nào hiện có ở Việt Nam hoặc đã được áp dụng ở Việt Nam trước ngày nộp hồ sơ dự thi, có tính sáng tạo so với các giải pháp đã được áp dụng và phổ biến ở Tây Ninh và trong nước.

2. *Hiệu quả:* giải pháp mang lại lợi ích về kinh tế, kỹ thuật và xã hội cao hơn hoặc khác biệt hơn so với các giải pháp tương tự đã biết ở Tây Ninh và trong nước, không gây ảnh hưởng xấu đến môi trường và xã hội.

3. *Khả năng áp dụng:* giải pháp đã được áp dụng hoặc đã được thử nghiệm, sản xuất thử và được chứng minh khả năng áp dụng có hiệu quả trong điều kiện của tỉnh.

V. HỒ SƠ DỰ THI

Mỗi giải pháp dự thi phải làm 07 bộ hồ sơ dự thi, trình bày trên khổ giấy A4. Mỗi bộ hồ sơ gồm có:

1. *Phiếu đăng ký dự thi (theo mẫu)* đăng trên website: <https://lienhiephoi.tayninh.gov.vn>

2. *Bản mô tả tóm tắt giải pháp dự thi:* chỉ mô tả ngắn gọn tối đa không quá 03 trang A4, phông chữ Times New Roman, cỡ chữ 14.

3. *Toàn văn giải pháp dự thi:* (phông chữ Times New Roman, cỡ chữ 14): Viết theo mẫu hướng dẫn của Ban Tổ chức: Tên giải pháp dự thi (ghi như tên đăng ký trong phiếu đăng ký dự thi). Mô tả các giải pháp đã biết (nếu có) trước ngày tạo ra giải pháp dự thi, đặc biệt cần nêu rõ những nhược điểm cần khắc phục của giải pháp đó. Mô tả ngắn gọn, nhưng đầy đủ và rõ ràng toàn bộ nội dung của giải pháp dự thi; thuyết minh tính mới, tính sáng tạo của giải pháp. Khả năng áp dụng được chứng minh thông qua các

hợp đồng chuyển giao, hợp đồng sản xuất thử, hợp đồng bán hoặc hóa đơn bán hàng; giấy xác nhận ứng dụng, quyết định triển khai ứng dụng; Hiệu quả kinh tế, kỹ thuật và xã hội. Các tác giả gửi kèm theo mô hình, băng đĩa sản phẩm, mẫu vật, thiết bị, sơ đồ công nghệ, các bản vẽ, hình ảnh, các tính toán minh họa, bản nhận xét, đánh giá của các cơ quan quản lý, cơ quan chuyên môn, cơ quan kiểm nghiệm, Hội đồng khoa học và công nghệ, đơn vị sử dụng (nếu có - có đóng dấu xác nhận). Toàn văn giải pháp và Tóm tắt giải pháp tối thiểu phải đạt 5 trang A4 (không tính Phiếu đăng ký dự thi và hình ảnh minh họa).

4. *Gửi kèm hồ sơ:* 02 hình thẻ chân dung tác giả (và đồng tác giả nếu có) 6cm x 8cm; 01 ảnh chụp mô hình 13cm x 18cm và file mềm (word) "Toàn văn giải pháp dự thi" (có phần phụ lục ảnh minh họa)

5. *Các tài liệu khác (nếu có).*

VI. NƠI NHẬN ĐĂNG KÝ HỒ SƠ

1. **Đăng ký và nộp hồ sơ từ ngày công bố Thể lệ Hội thi đến hết ngày 30/6/2023.** (Việc đăng ký tham gia hội thi không thay thế cho việc đăng ký bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ)

2. **Địa chỉ đăng ký và nộp hồ sơ** tại một trong bốn địa chỉ sau:

* *Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Tây Ninh:* Số 081, Đường Lê Lợi, Khu phố 4, Phường 2, thành phố Tây Ninh, tỉnh Tây Ninh. ĐT: 0276.3815327- Email: lhhtayninhnk20202025@gmail.com

* *Liên đoàn Lao động tỉnh Tây Ninh:* Số 624, Đường 30/4, Khu phố 1, Phường 3, thành phố Tây Ninh, tỉnh Tây Ninh. ĐT: 0276.3822232 - Email: ldldtayninh@gmail.com

* *Tỉnh đoàn tỉnh Tây Ninh:* Số 207, Đường 30/4, Khu phố 3, Phường 2, thành phố Tây Ninh, tỉnh Tây Ninh. ĐT: 0276.3822230. - Email: tinhdoantayninh@gmail.com

* *Sở Khoa học và Công nghệ Tây Ninh:* Số 211, Đường 30/4, Khu phố 3, Phường 2, thành phố Tây Ninh, tỉnh Tây Ninh. Điện thoại: 0276.3824425 - Email: pqlcntayninh@gmail.com

3. Hồ sơ dự thi sẽ không trả lại. Riêng sản phẩm hoặc mô hình sẽ trả lại sau khi trao giải trong vòng 3 tháng nếu người dự thi yêu cầu.

VII. GIẢI THƯỞNG

Hội thi Sáng tạo Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Tây Ninh lần thứ 14 có 07 lĩnh vực. Mỗi lĩnh vực có tối đa 01 giải nhất, 02 giải nhì, 03 giải ba và 05 giải khuyến khích. Trị giá các giải thưởng như sau:

- 07 Giải nhất:	40.000.000đ/giải.
- 14 Giải nhì:	32.000.000đ/giải.
- 21 Giải ba:	24.000.000đ/giải.
- 35 Giải khuyến khích:	8.000.000đ/giải.

● Ban Tổ chức có quyền điều tiết giải thưởng ở các lĩnh vực, tùy thuộc vào số lượng và chất lượng ở mỗi lĩnh vực.

* Tác giả, đồng tác giả (có mức đóng góp bằng chính lao động sáng tạo của mình từ 20% trở lên) của các giải pháp đạt giải được xét tặng: Bằng khen của UBND tỉnh (giải Nhất, Nhì), Giấy khen của Ban Tổ chức Hội thi (giải Ba, Khuyến khích). Các giải pháp đạt giải đều được Ban Tổ chức cấp Giấy công nhận. (Tối đa 04 tác giả/giải pháp)

* Các giải pháp có hiệu quả cao, có khả năng ứng dụng rộng rãi được Ban Tổ chức xét chọn tham gia Hội thi Sáng tạo Kỹ thuật toàn quốc do Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật Việt Nam phối hợp cùng các Bộ, ngành tổ chức.

● **Mọi chi tiết cần biết xin liên hệ:** Liên hiệp các Hội Khoa học và Kỹ thuật tỉnh Tây Ninh; số 081, đường Lê Lợi, Khu phố 4, Phường 2, thành phố Tây Ninh, tỉnh Tây Ninh. **(Xem chi tiết về Thể lệ Hội thi và mẫu Phiếu đăng ký dự thi, Mẫu hướng dẫn viết giải pháp dự thi trên website Liên hiệp Hội Tây Ninh - <https://lienhiephoi.tayninh.gov.vn>).**